

Banki spółdzielcze i zrzeszające w I półroczu 2018 r.

Podsumowanie – banki spółdzielcze 1/2

INSTYTUCJONALNE SYSTEMY OCHRONY

Na koniec czerwca 2018 r. działało 550 banków spółdzielczych, z czego 350 było zrzeszonych w BPS SA w Warszawie, a 198 w SGB-Banku SA w Poznaniu. Poza zrzeszeniami działają Krakowski Bank Spółdzielczy oraz Bank Spółdzielczy w Brodnicy.

Spośród 550 banków spółdzielczych 489 banków było uczestnikami instytucjonalnych systemów ochrony (294 ze zrzeszenia BPS, 195 ze zrzeszenia SGB). Poza IPS funkcjonowało 61 banków spółdzielczych. Banki IPS skupiały 88,9% wszystkich banków spółdzielczych i dysponowały 81,7% aktywów sektora.

W 2018 r. nastąpi zakończenie bytu prawnego obecnych zrzeszeń

W 2018 r. zrzeszenia banków spółdzielczych w obecnej postaci przestaną istnieć. Artykuł 22b ust. 12 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych stanowi, co następuje: *W zrzeszeniu, w którym został utworzony system ochrony do którego przystąpił bank zrzeszający, dotychczasowa umowa zrzeszenia w odniesieniu do banków, które nie przystąpiły do systemu ochrony, wygasa w terminie 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy systemu ochrony.*

Oznacza to, że banki spółdzielcze, które nie przystąpiły dotychczas do systemu ochrony mają czas na podjęcie decyzji odnośnie strategii swojego dalszego działania do dnia 23.11.2018 r. – w przypadku banków zrzeszenia SGB oraz do 31.12.2018 r. - w przypadku banków zrzeszenia BPS.

WYNIKI FINANSOWE

Wynik finansowy netto banków spółdzielczych zmniejszył się w stosunku do czerwca 2017 r. o 15,3% (do 374,1 mln zł). Stratę netto w łącznej kwocie 25,3 mln zł poniosło 5 banków.

Głównymi powodami spadku wyniku netto był wzrost salda rezerw celowych o 53,1% w stosunku do czerwca 2017 r. (głównie z powodu zwiększenia podstawy tworzenia rezerw celowych o odsetki zastrzeżone a w konsekwencji utworzenia odpisów aktualizujących na te odsetki, czego w czerwcu 2017 r. banki stosujące zasady PSR nie musiały robić) oraz wzrost kosztów operacyjnych o 5,4%.

Podsumowanie – banki spółdzielcze 2/2

NALEŻNOŚCI OD SEKTORA NIEFINANSOWEGO I SAMORZĄDOWEGO

Należności banków spółdzielczych od trzech sektorów (finansowego, niefinansowego oraz rządowego i samorządowego) wzrosły o 1,1% (w całym sektorze bankowym o 4,1%), ze 108,4 mld zł do 109,6 mld zł. Kredyty mieszkaniowe stanowią 60,7% kredytów dla osób prywatnych. Ich saldo wynosiło na koniec I półrocza 2018 r. 10,6 mld zł (16,2% kredytów dla sektora niefinansowego), z czego 15,2 mln zł było denominowane w walutach obcych.

Udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego i samorządowego wyniósł 7,9% (w grudniu 2017 r. 7,7%). Na pogarszanie się jakości należności ma wpływ przede wszystkim jakość należności od sektora niefinansowego: 8,5% w grudniu 2017 r. oraz 8,8% w czerwcu 2018 r.

Poziom wyrezerwowania należności pozostał na poziomie z grudnia 2017 r. tj. 41,6%.

DEPOZYTY

Depozyty w bankach spółdzielczych wzrosły w ciągu I półrocza 2018 r. o 1,2%, (w sektorze bankowym o 4,7%) do 116,6 mld zł.

BAZA KAPITAŁOWA

Fundusze własne banków spółdzielczych w I półroczu 2018 r. wzrosły o 5,2% do 12,1 mld zł (w całym sektorze bankowym fundusze własne wzrosły o 8,4%). Łączny współczynnik kapitałowy banków spółdzielczych wyniósł 17,8% (wobec 17,2% w grudniu 2017 r.), zaś współczynnik Tier1 wyniósł 16,9% wobec 16,3% w grudniu 2017 r.

Niewielki wpływ na wzrost współczynnika wypłacalności miało zaliczenie przez banki, które dokonały zmian w statutach zgodnych z art. 10c uof do funduszy CET1 całego funduszu udziałowego wniesionego do 28 czerwca 2013 r. włącznie. W II kw. 2018 r. liczba tych banków zwiększyła się o 32, do 262.

Natomiast pozostałe banki musiały – zgodnie z CRR – pomniejszyć fundusz udziałowy podlegający zasadzie praw nabytych o kolejne 10%.

Fundusze własne wyższe niż równowartość 5 mln euro posiadało na koniec czerwca 2018 r. 170 banków wobec 172 w grudniu 2017 r.

Podsumowanie – banki zrzeszające

WYNIK FINANSOWY NETTO

Banki zrzeszające osiągnęły w I półroczu 2018 r. zysk netto w kwocie 18,0 mln zł, tj. o 74,7% więcej niż w I półroczu 2017 r.

NALEŻNOŚCI OD SEKTORA NIEFINANSOWEGO I SAMORZĄDOWEGO

Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego i samorządowego zmniejszyły się w stosunku do grudnia 2017 r. o 4,2%, do 13,1 mld zł, zaś w przypadku samego sektora niefinansowego o 1,7% do 11,2 mld zł.

W ciągu I półrocza 2018 r. nastąpiło pogorszenie jakości należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego oraz samorządów: udział należności zagrożonych wzrósł z 13,7% w grudniu 2017 r. do 19,2% w czerwcu 2018 r. Pogorszenie to wystąpiło przede wszystkim w grupie przedsiębiorstw: z 19,7% do 27,9% oraz przedsiębiorców indywidualnych z 27,9% 34,6%.

Wyrezerwowanie należności ze stwierdzoną utratą wartości od sektora niefinansowego w bankach zrzeszających wzrosło z 40,8% w grudniu 2017 r. do 43,1%.

DEPOZYTY

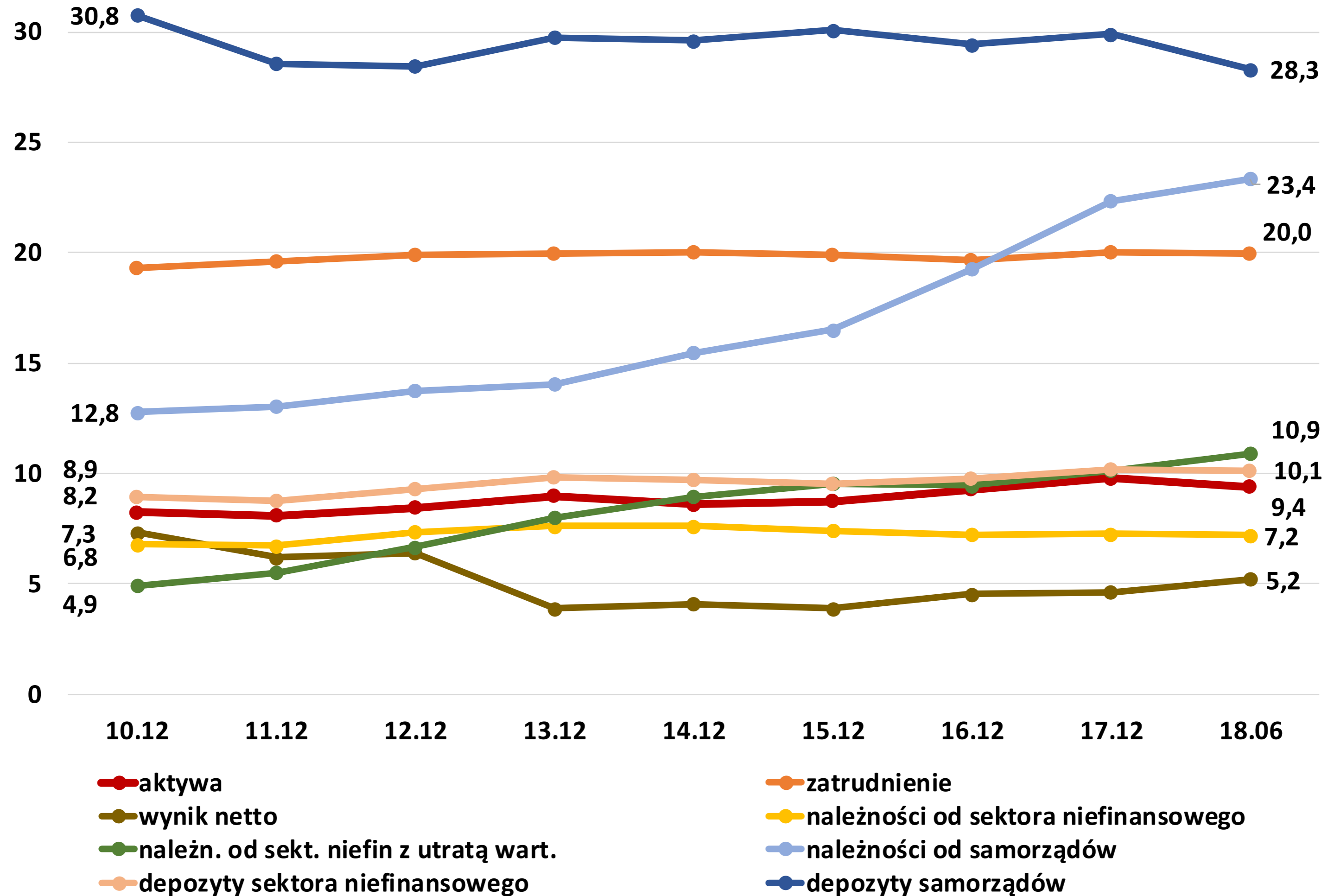
Depozyty w bankach zrzeszających zmniejszyły się w ciągu I półrocza 2018 r. o 5,1% (tj. o 1,7 mld zł, do 30,8 mld zł).

BAZA KAPITAŁOWA

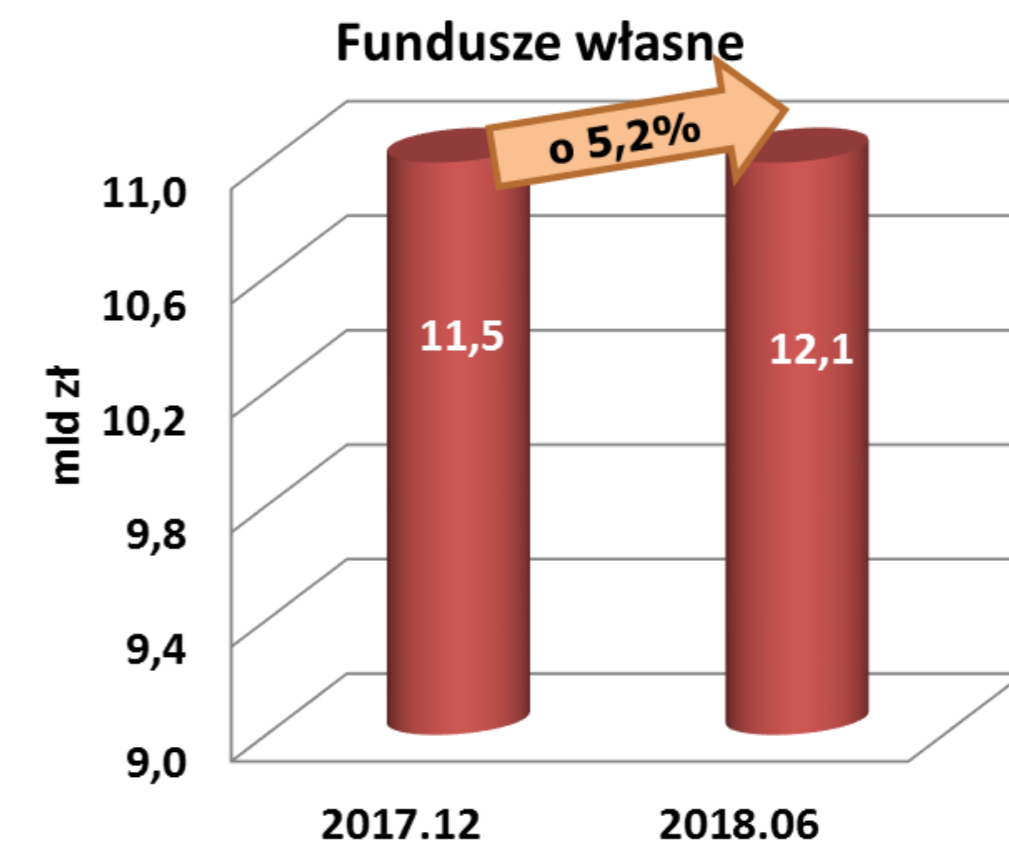
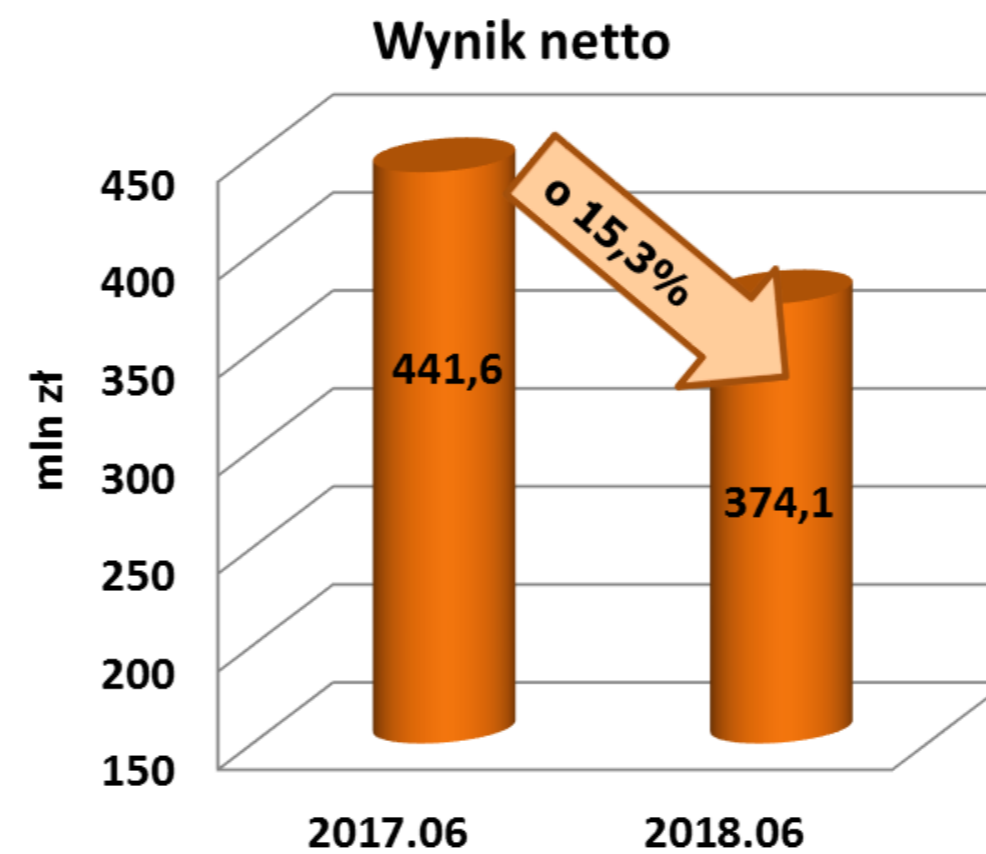
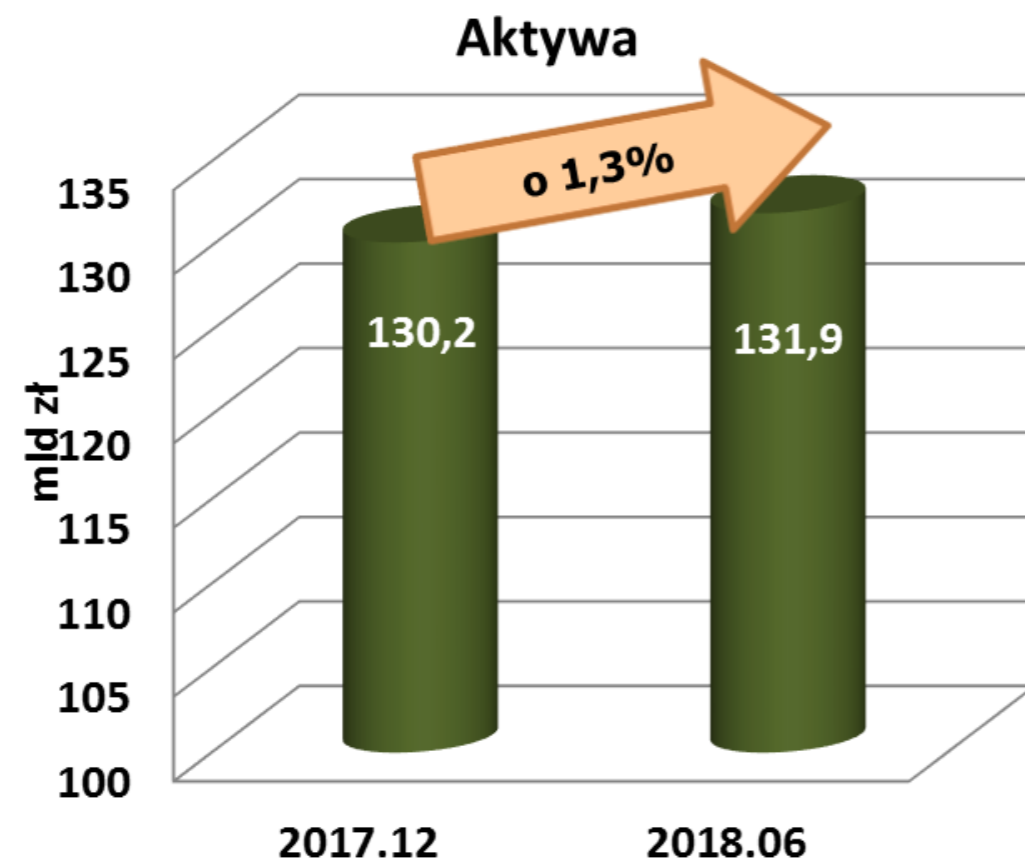
Fundusze własne banków zrzeszających na koniec czerwca 2018 r. były wyższe o 7,0% niż w grudniu 2017 r. i wyniosły 2,0 mld zł. Kapitał Tier I stanowił 78,4% funduszy własnych (80,4% w grudniu 2017 r.).

Współczynniki kapitałowe obydwu banków zrzeszających wzrosły.

Udział banków spółdzielczych i zrzeszających w rynku bankowym (%)

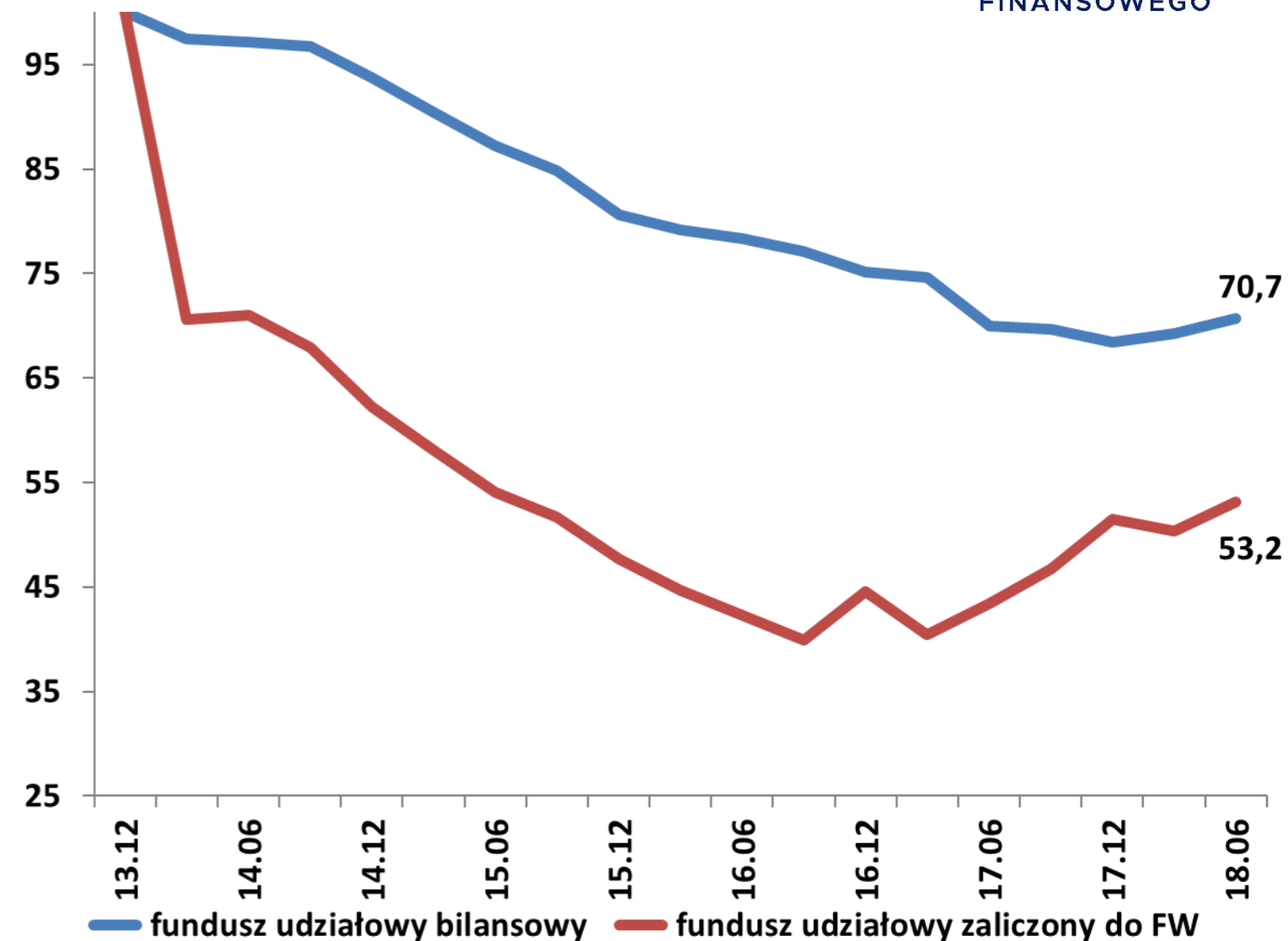
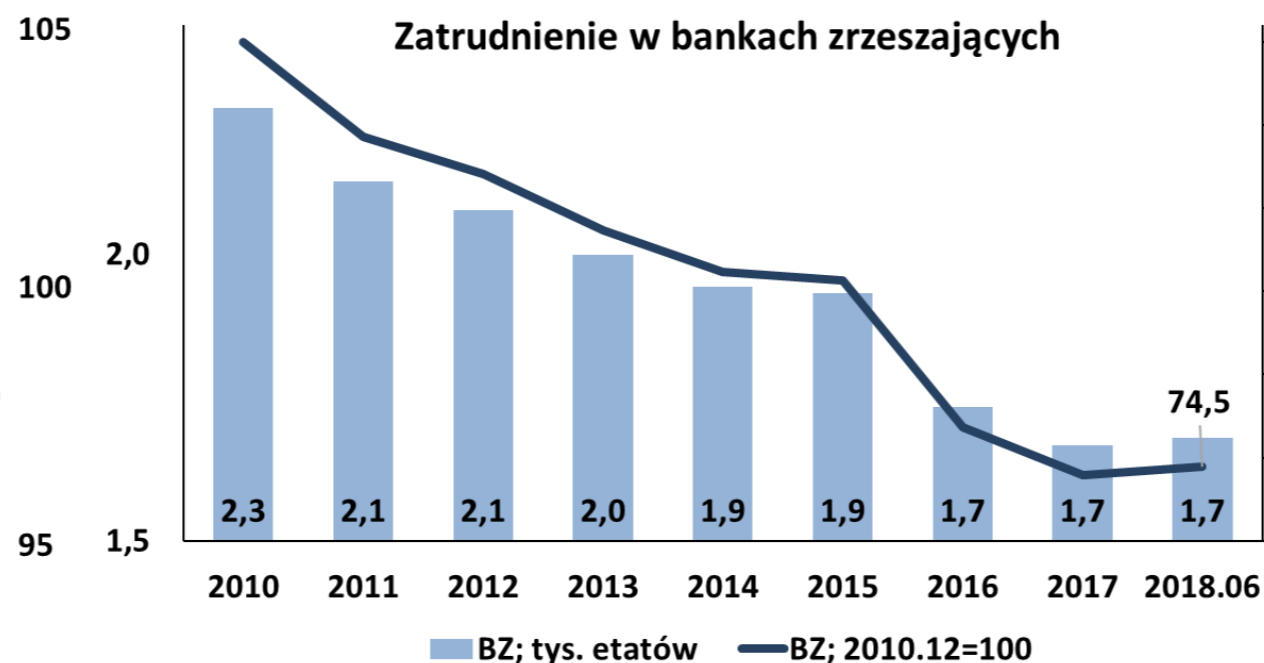
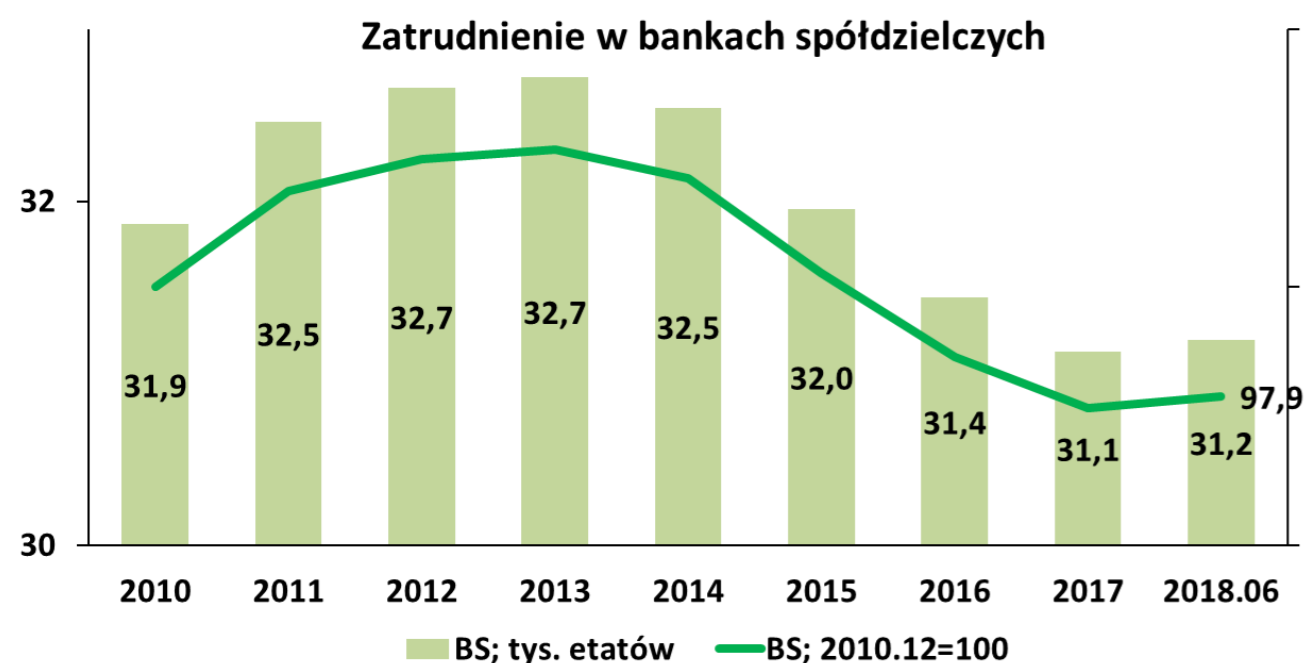

Zmiany wybranych wskaźników

	ROA (%)	ROE (%)	C/I (%)	aktywa / zatrudnienie (tys. zł)	wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	współczynnik kapitałowy (%)	współczynnik Tier I (%)	udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego (%)	poziom wyrezewowania należności z utratą wartości od sektora niefinansowego (%)	relacja kredyty / depozyty - sekt. niefinans. (%)
2017.06	0,7	7,4	66,0	3 927,9	28,1	63,7	17,5	16,5	7,9	31,5	64,6
2018.06	0,6	6,3	68,7	4 229,4	24,0	66,8	17,8	16,9	8,8	41,6	61,8

Podstawowe informacje: zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających, udziałowcy i fundusz udziałowy

Zmiany funduszu udziałowego zaliczonego do funduszy własnych w ciągu I półrocza 2018 r. spowodowane były dwoma czynnikami działającymi w przeciwnych kierunkach. Pierwszym z nich było obniżenie limitu (z 50% w 2017 r. do 40% w 2018 r.) funduszu udziałowego podlegającego zasadzie praw nabytych, który może być zaliczony do funduszy własnych (in minus), zaś czynnikiem działającym in plus były wspomniane już zmiany w statutach 262 banków umożliwiające (na podstawie art. 10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających) zaliczenie całego funduszu udziałowego do funduszy CET1. Fundusz udziałowy bilansowy banków spółdzielczych wyniósł na koniec czerwca 2018 r. 522 mln zł, natomiast zaliczony do funduszy CET1 393 mln zł, tj. 75,2% funduszu bilansowego. Gdyby fundusz bilansowy był zaliczany w całości do funduszy własnych, to średni łączny współczynnik kapitałowy wyniósłby w czerwcu 2018 r. 18,0%, a nie 17,8%.

W czerwcu 2018 r. liczba udziałowców banków spółdzielczych wyniosła 960 911 osób, w tym 957 827 to osoby fizyczne. Od momentu pierwszego badania ankietowego, tj. od marca 2012 r., obniżyła się o 107 291 osób, w tym o 106 345 osób fizycznych.

Zmiany bilansu banków spółdzielczych

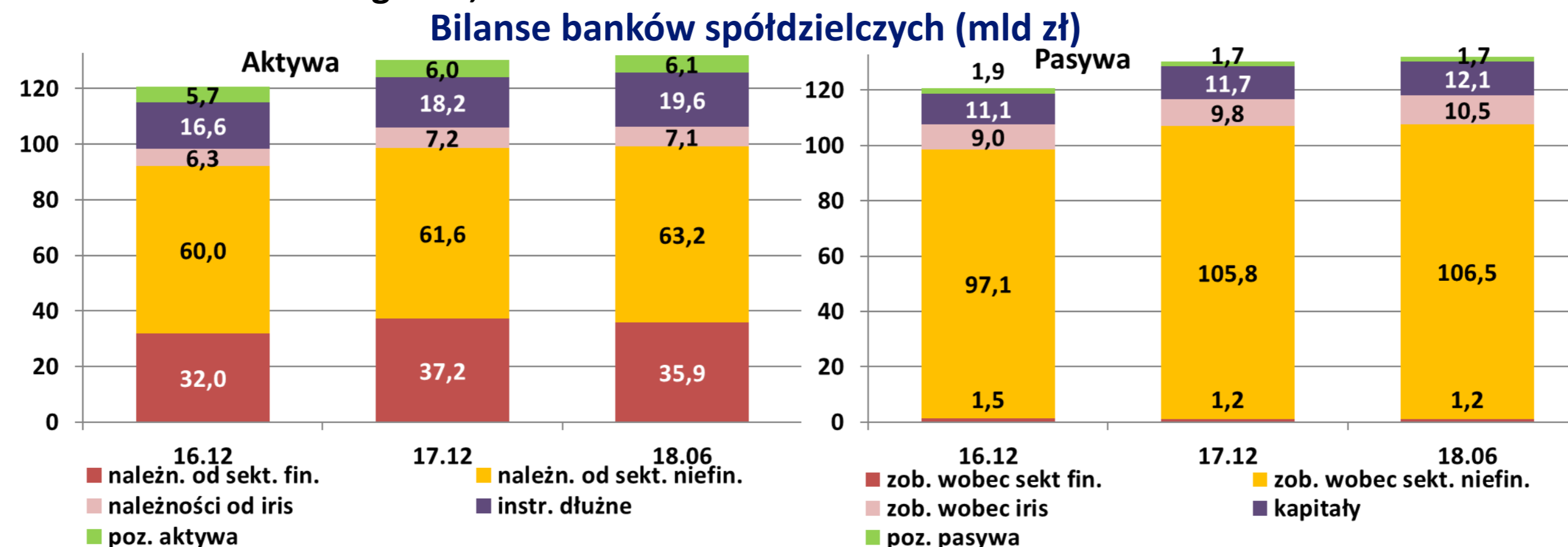
Suma bilansowa banków spółdzielczych wzrosła w ciągu w I półrocza 2018 r. o 1,3% (o 1,7 mld zł), do 131,9 mld zł (suma bilansowa całego sektora bankowego wzrosła o 4,1%).

Podstawowymi zmianami po stronie pasywów w bankach spółdzielczych były :

- wzrost zobowiązań wobec sektora niefinansowego o 0,7 mld zł;
- wzrost zobowiązań wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych o 0,7 mld zł;
- wzrost kapitałów o 0,3 mld zł;
- zmniejszenie zobowiązań wobec sektora finansowego o 0,1 mld zł.

Spośród zmian w aktywach banków spółdzielczych wskazać należy:

- wzrost należności od sektora niefinansowego o 1,6 mld zł;
- przyrost instrumentów dłużnych o 1,4 mld zł (z tego instrumenty NBP przyrosły o 2,2 mld zł, Skarbu Państwa o 0,1 mld zł, wolumen pozostałych instrumentów dłużnych zmniejszył się o 1 mld zł);
- zmniejszenie należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych o 0,1 mld zł;
- zmniejszenie należności od sektora finansowego o 1,3 mld zł.

Zmiany bilansu banków zrzeszających

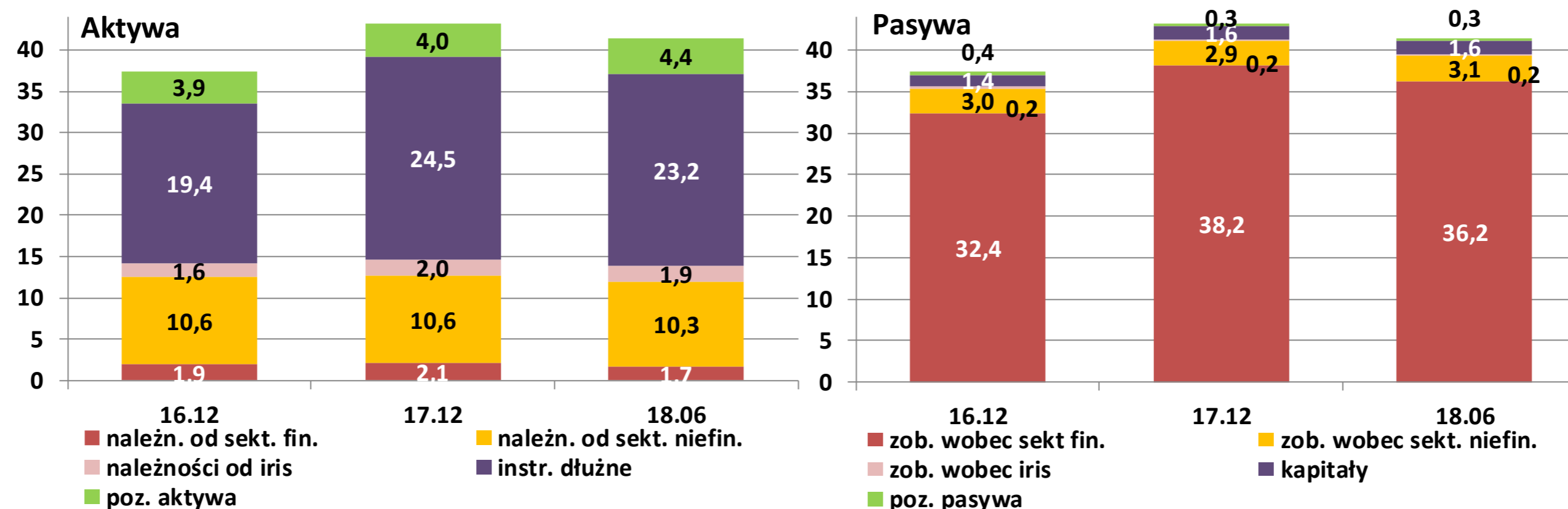
Suma bilansowa banków zrzeszających zmniejszyła się w ciągu I półrocza 2018 r. o 4,9% (o 1,8 mld zł, do 41,4 mld zł).

Główne zmiany po stronie pasywów to zmniejszenie zobowiązań wobec sektora finansowego o 2,0 mld zł oraz wzrost zobowiązań wobec sektora niefinansowego o 0,2 mld zł.

Spośród zmian w aktywach banków spółdzielczych wskazać należy:

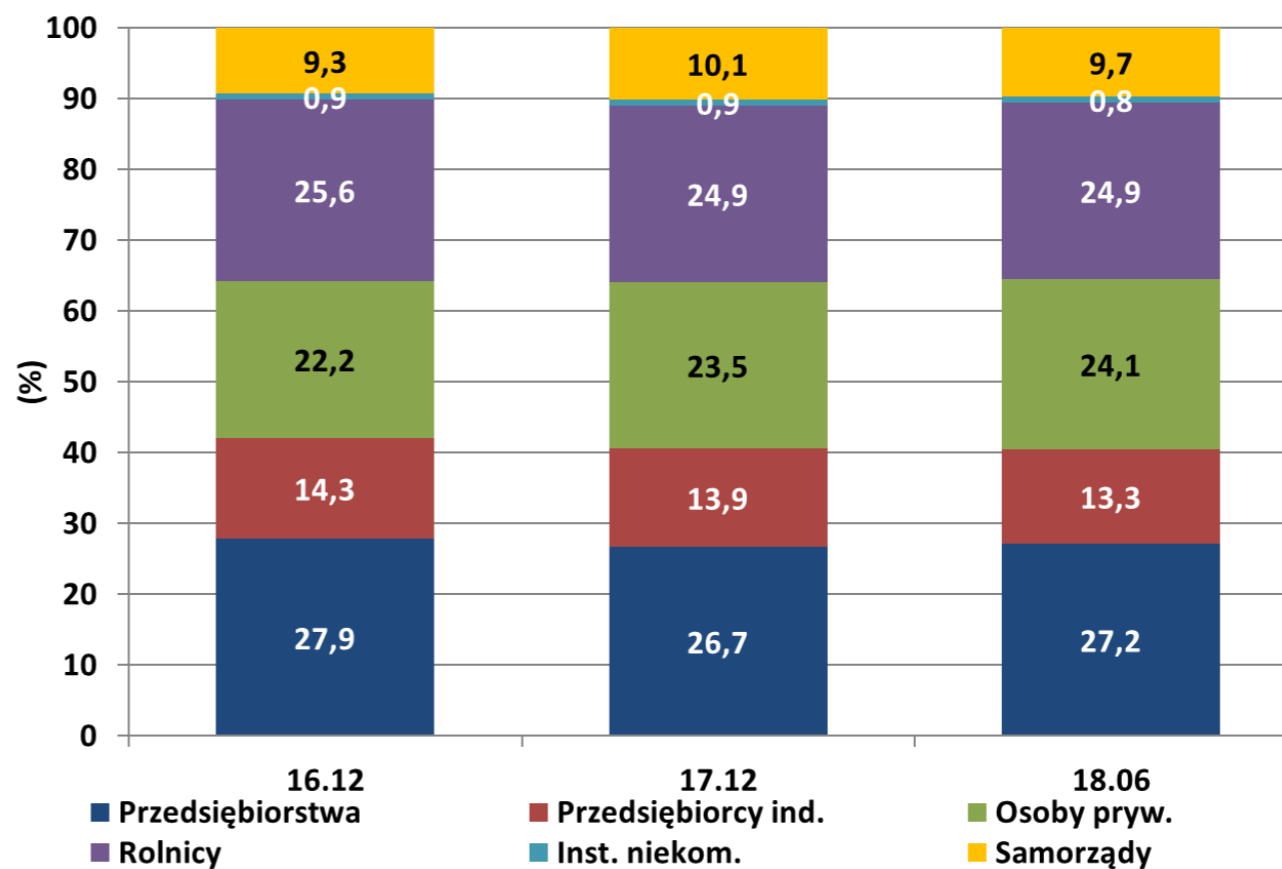
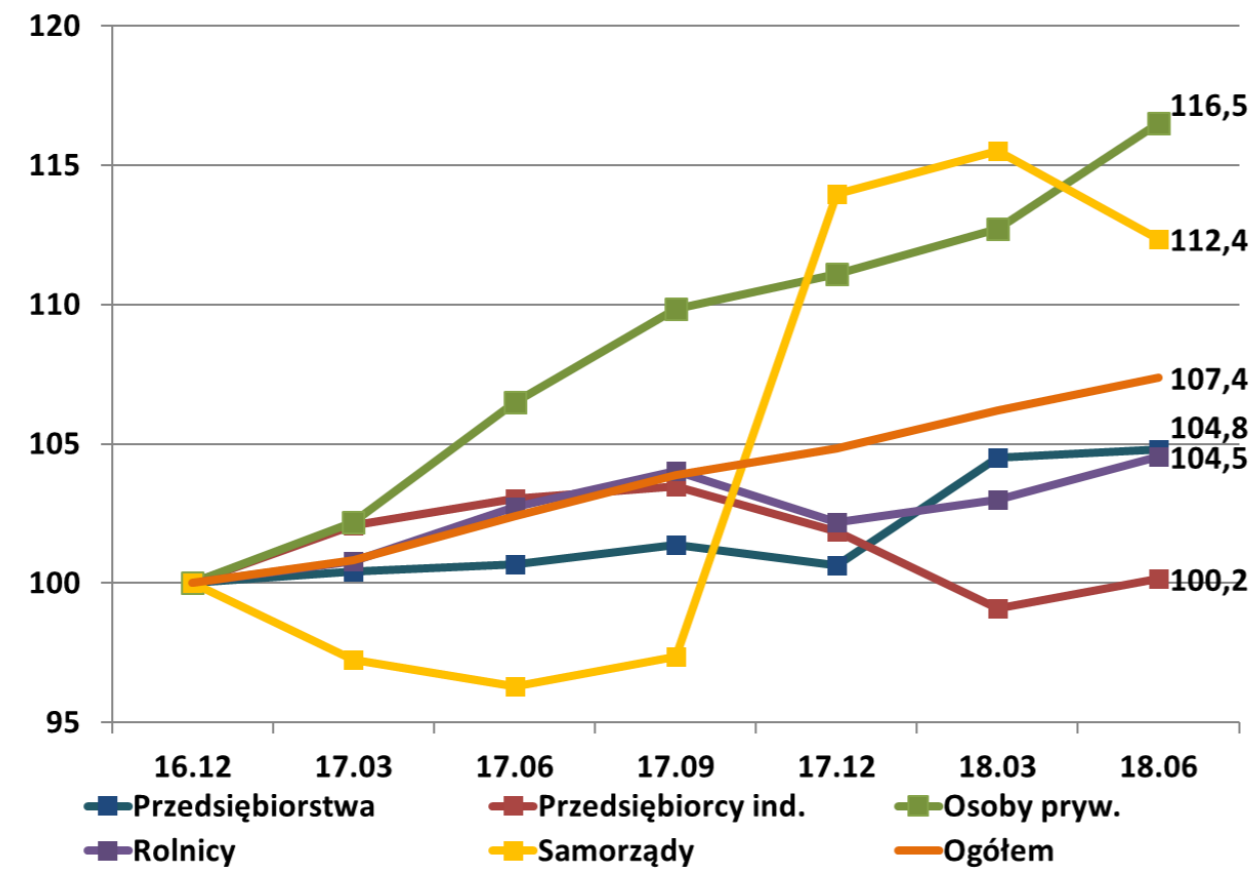
- zmniejszenie instrumentów dłużnych o 1,3 mld zł (z tego wzrost instrumentów NBP o 0,2 mld zł, zmniejszenie obligacji SP o 0,6 mld zł oraz zmniejszenie pozostałych instrumentów dłużnych o 1,0 mld zł);
- zmniejszenie należności od sektora finansowego o 0,4 mld zł;
- zmniejszenie należności od sektora niefinansowego o 0,3 mld zł;
- zmniejszenie należności od sektora rządowego i samorządowego o 0,1 mld zł;
- zwiększenie pozostałych aktywów o 0,4 mld zł.

Bilanse banków zrzeszających (mld zł)

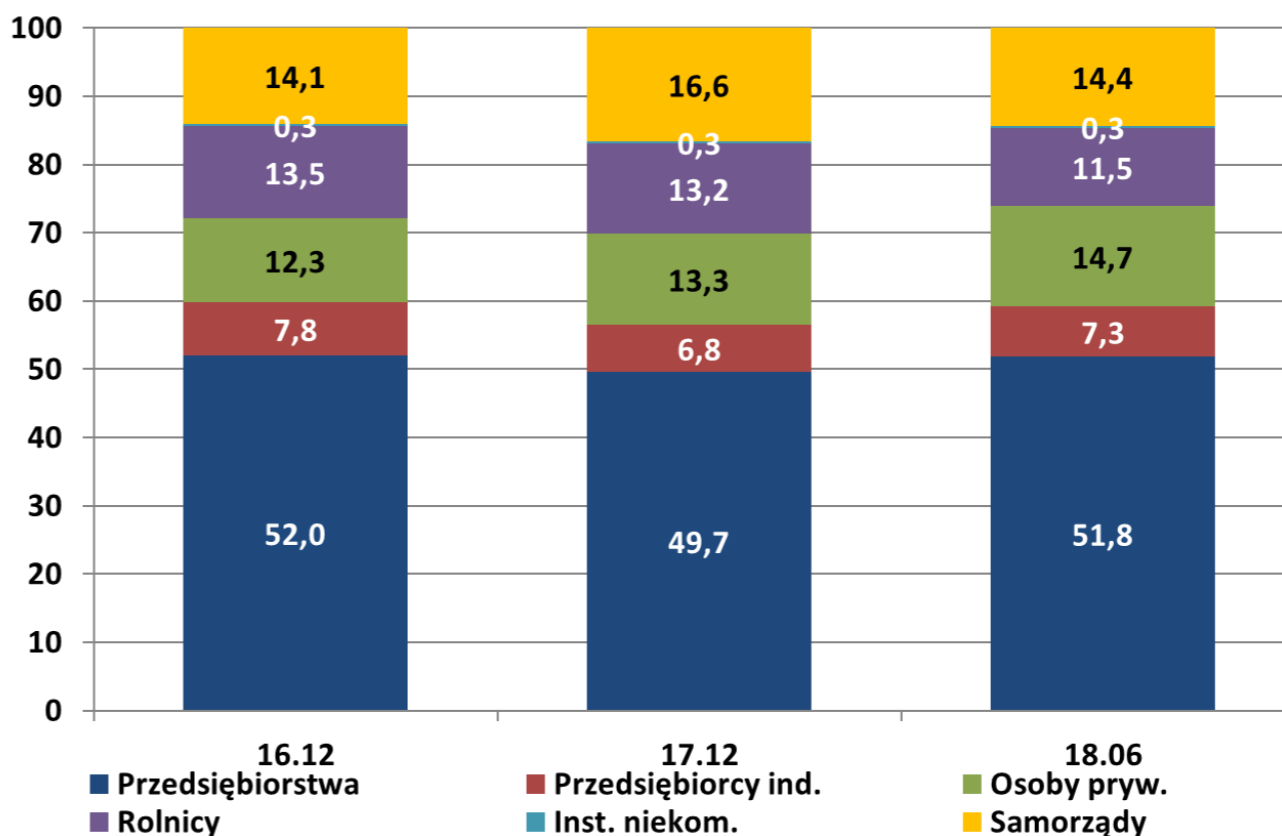
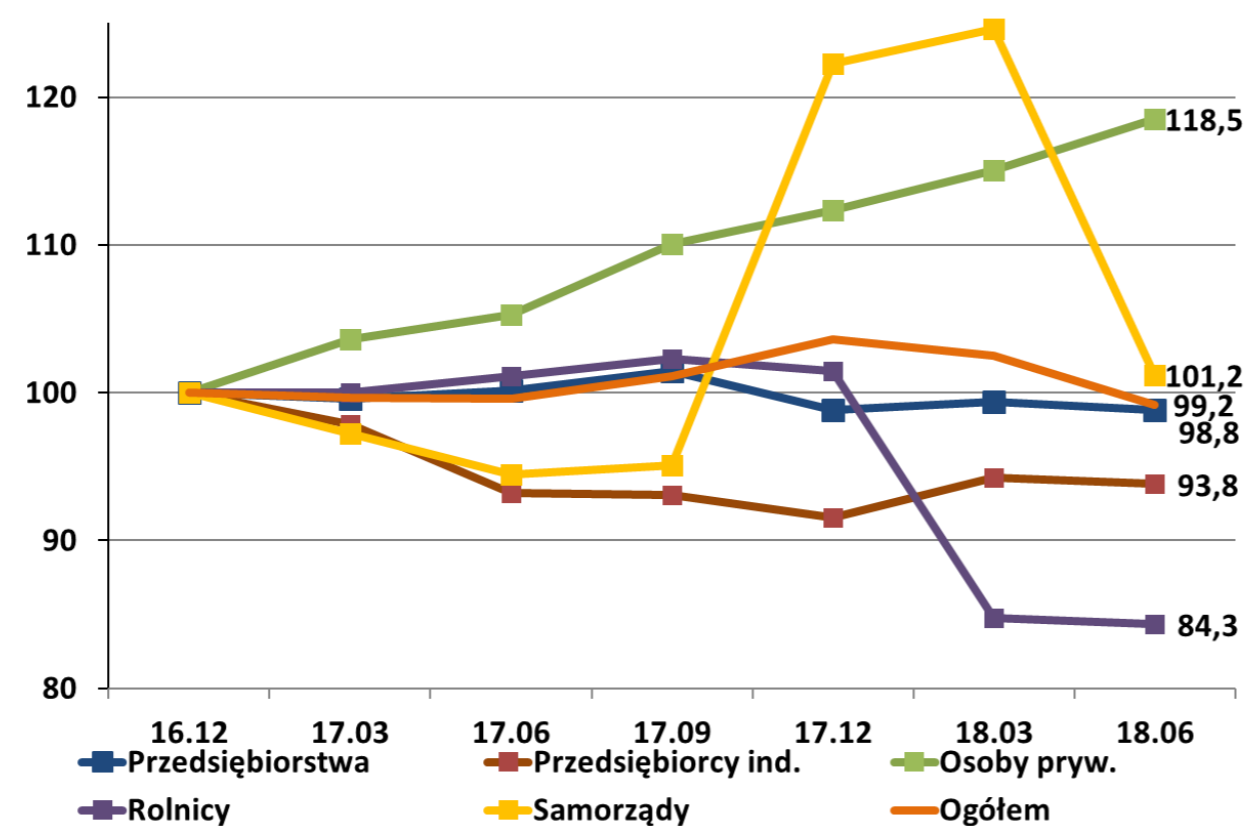

Dynamika (2016.12 = 100) oraz struktura należności od podmiotów sektora niefinansowego i samorządowego (%)

Banki spółdzielcze

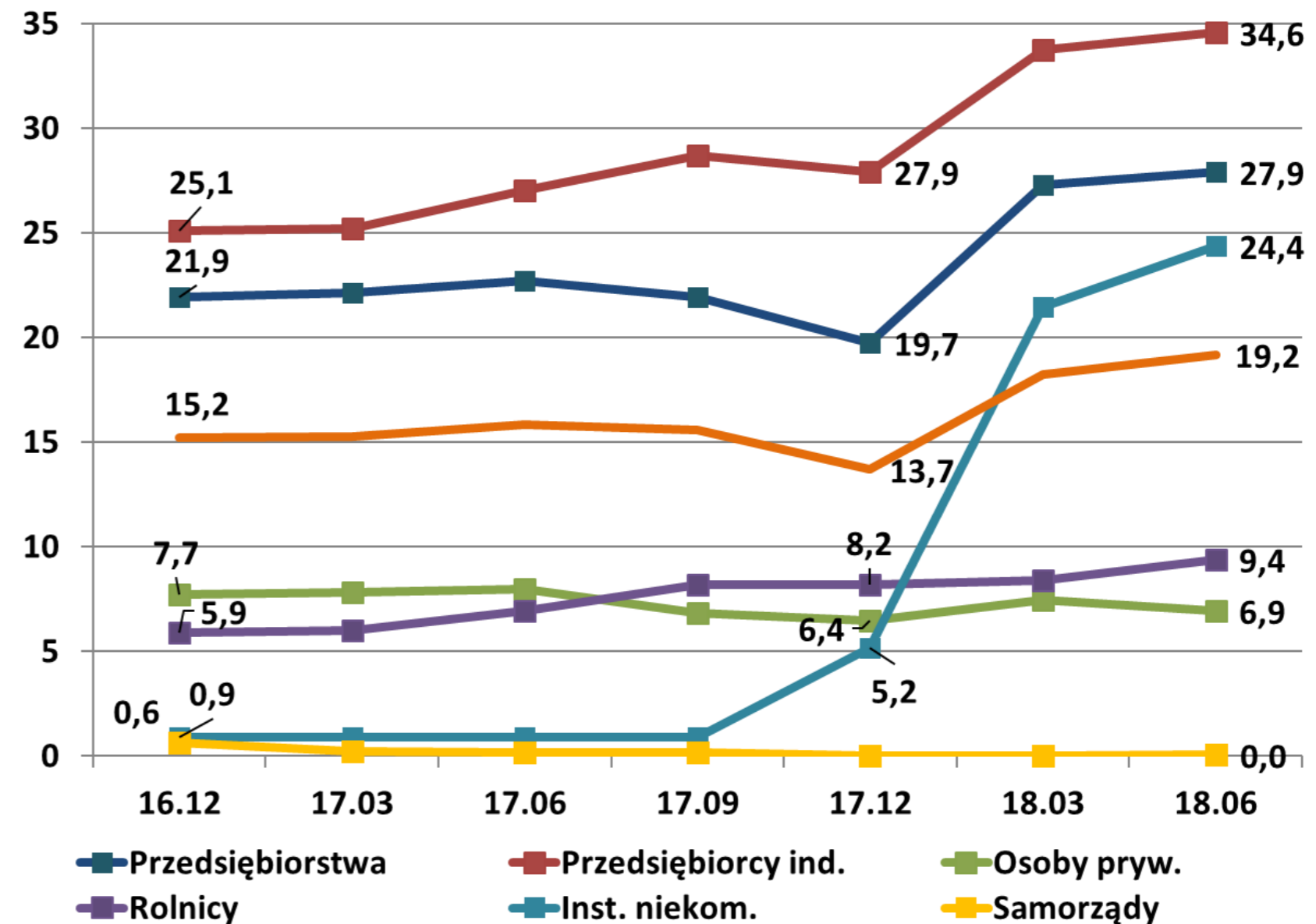
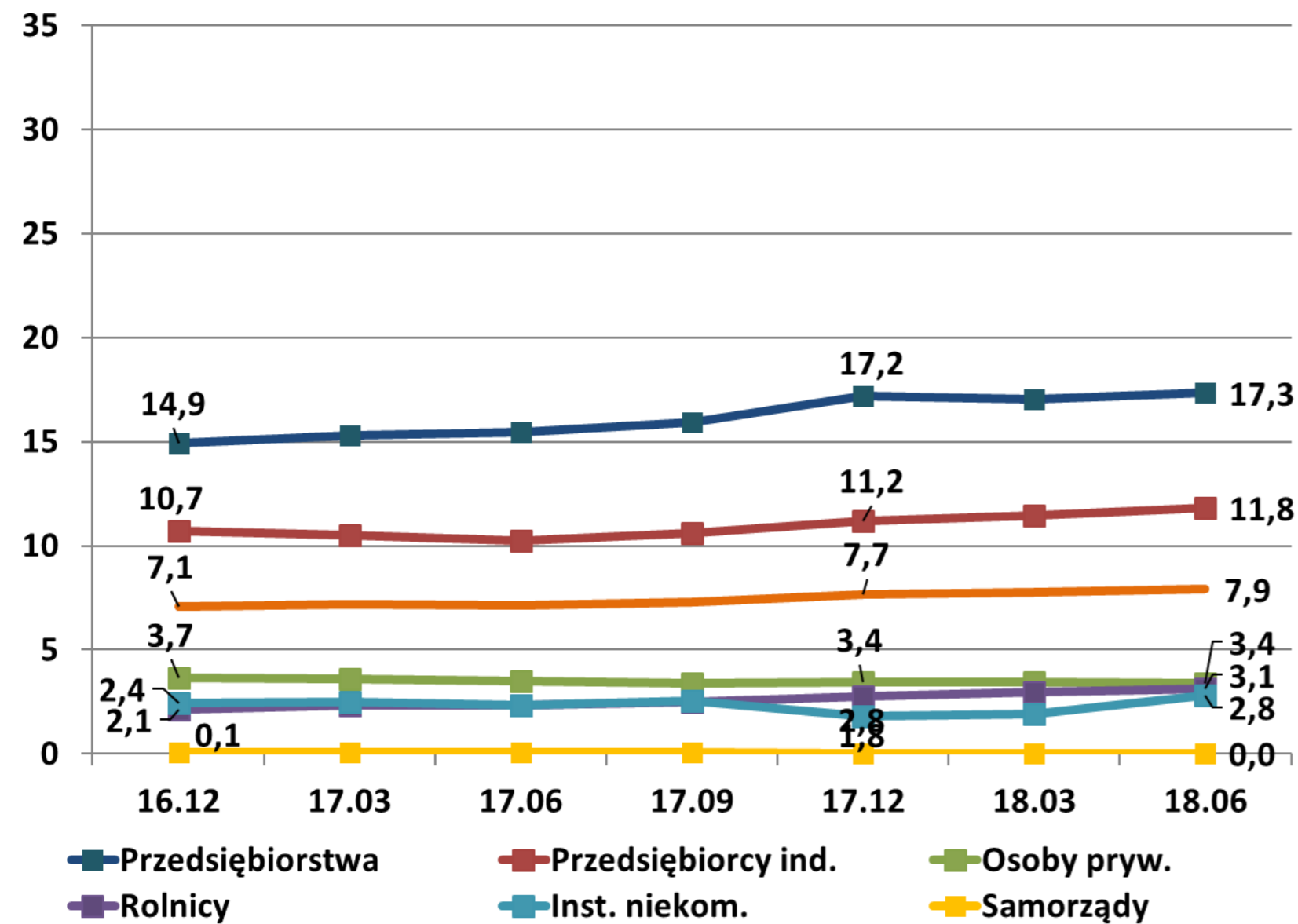
Banki zrzeszające

Jakość należności banków spółdzielczych i zrzeszających (%)

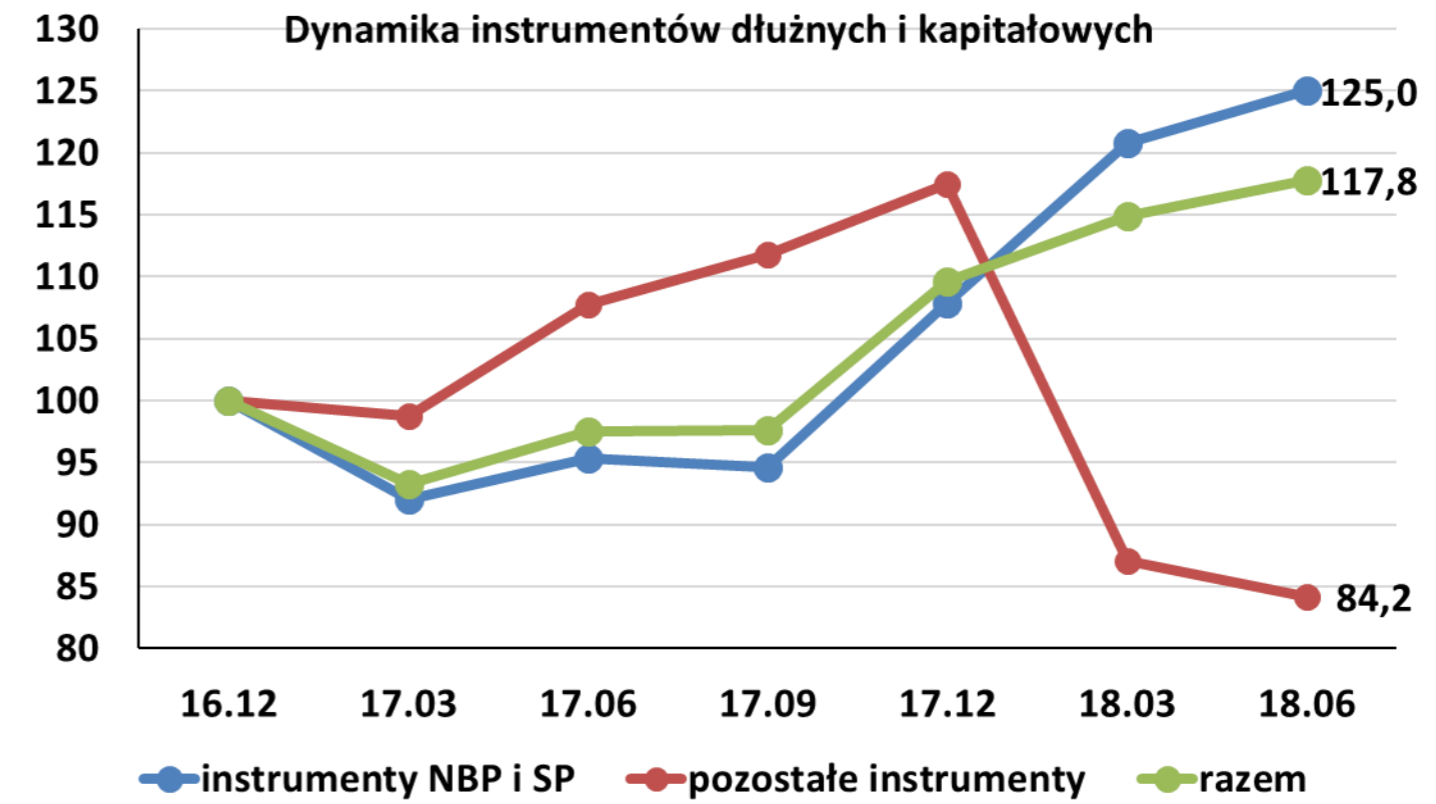
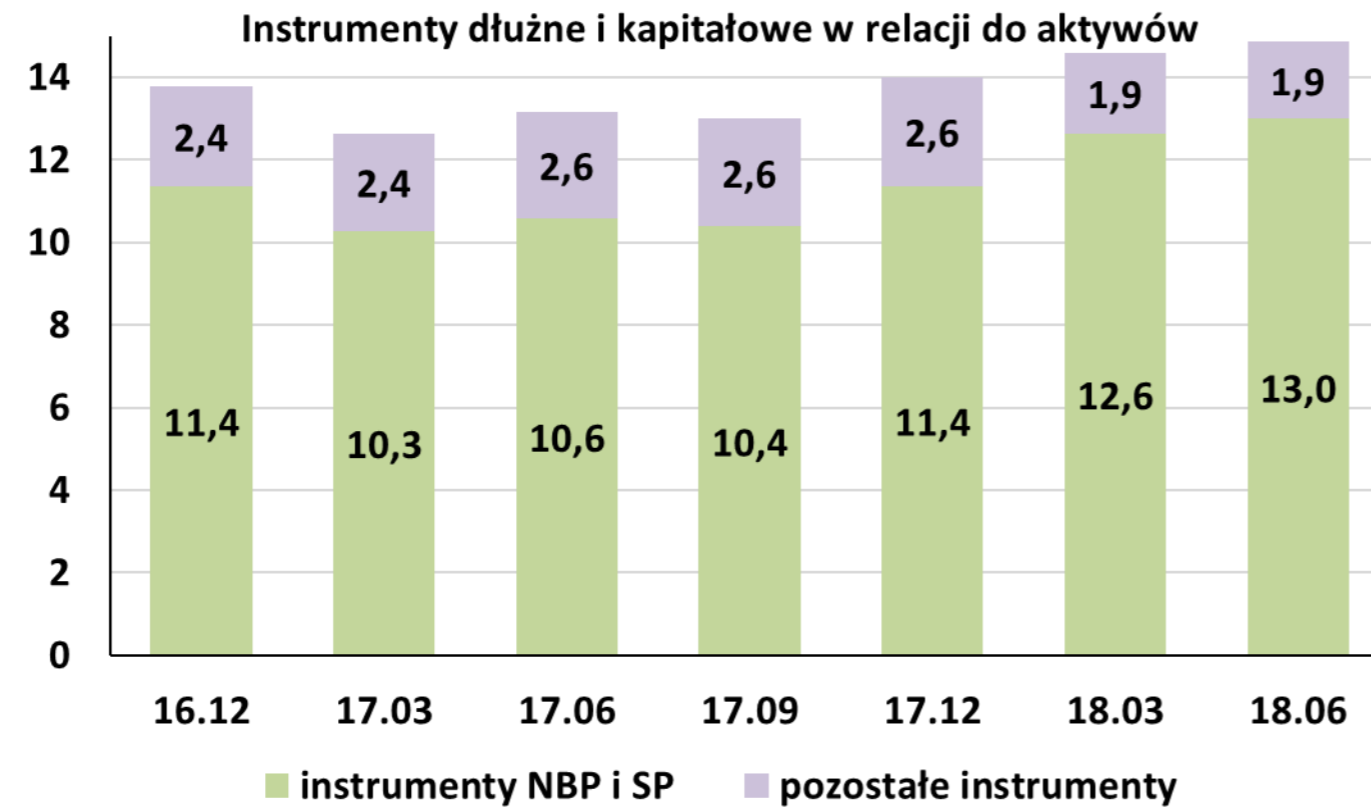
Banki spółdzielcze

Banki zrzeszające

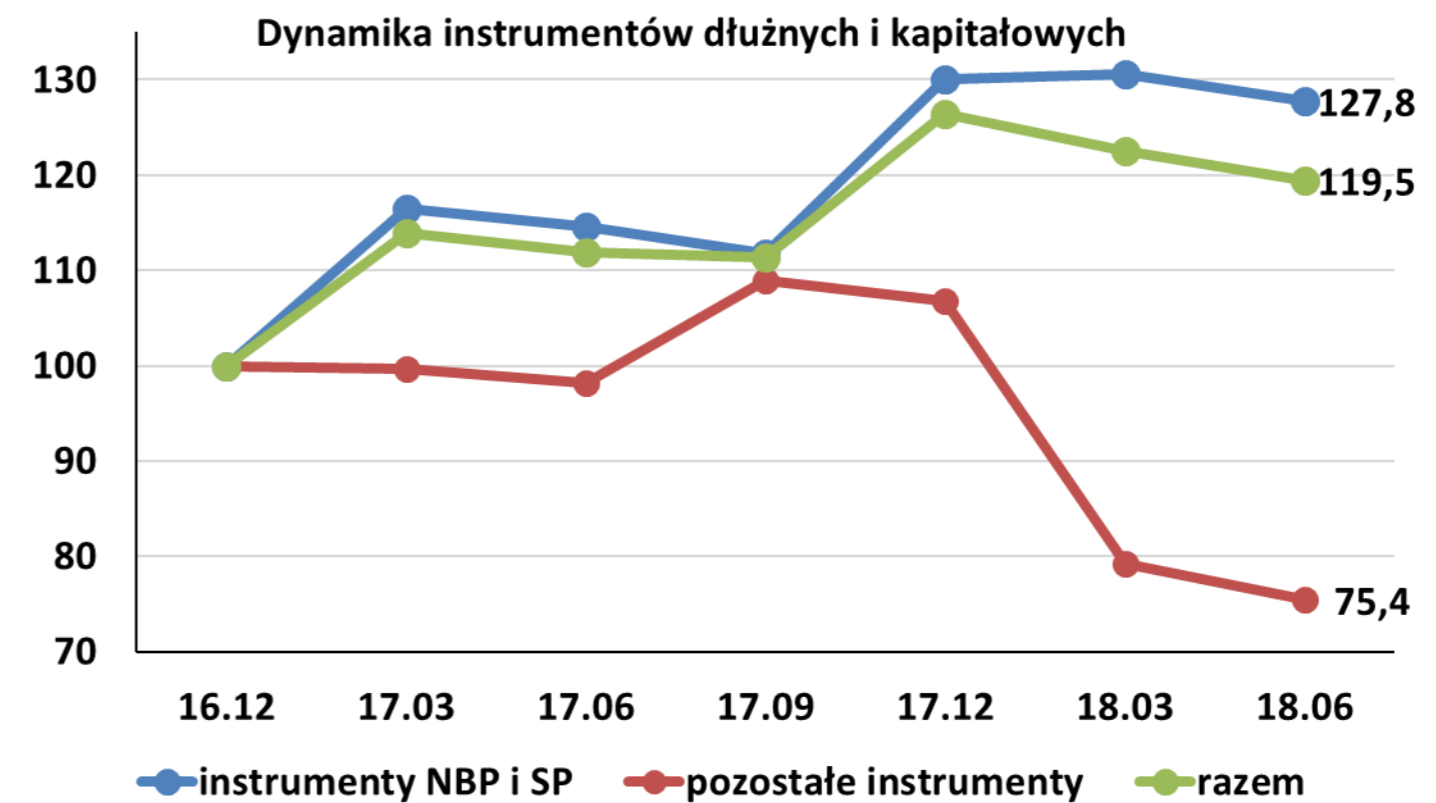
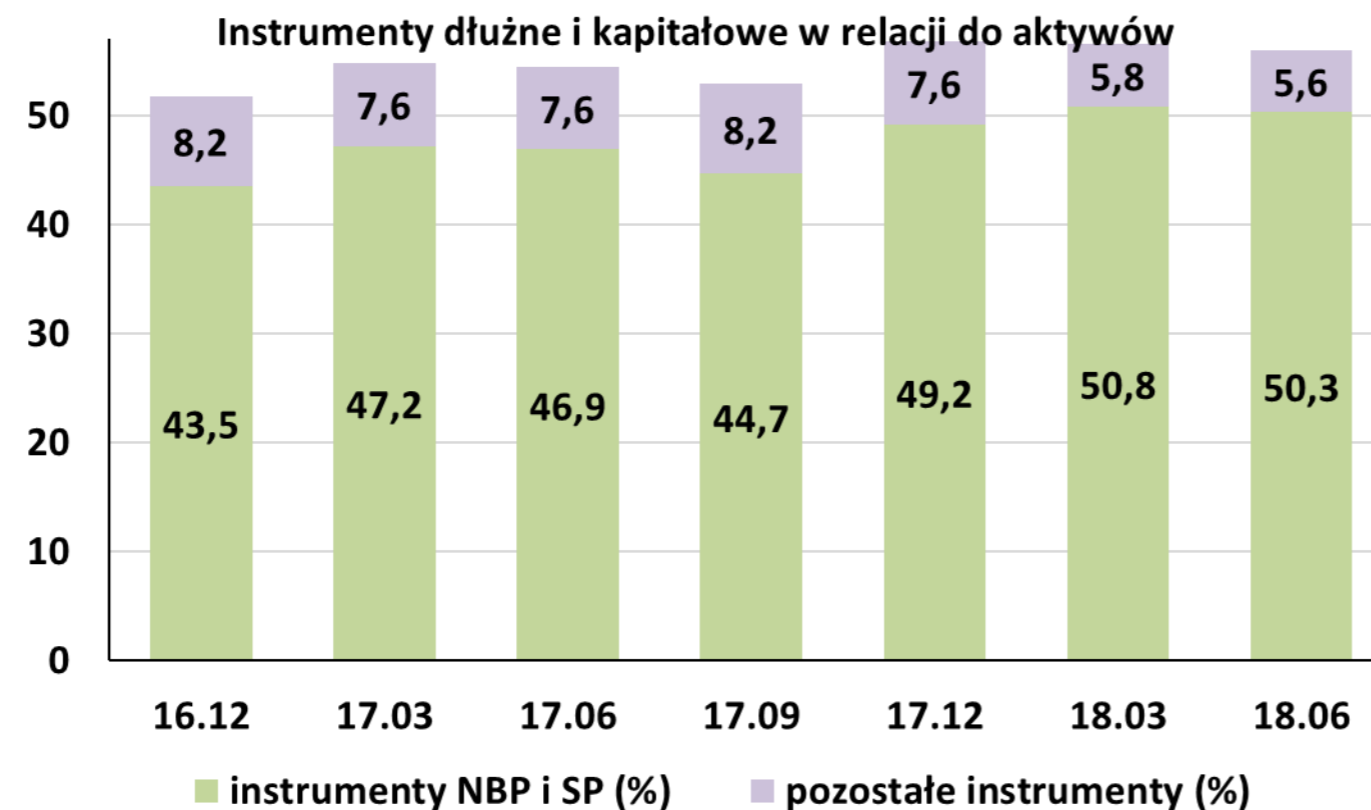

Instrumenty dłużne banków spółdzielczych i zrzeszających dynamika 2016.12=100 oraz udział w aktywach (%)

Banki spółdzielcze

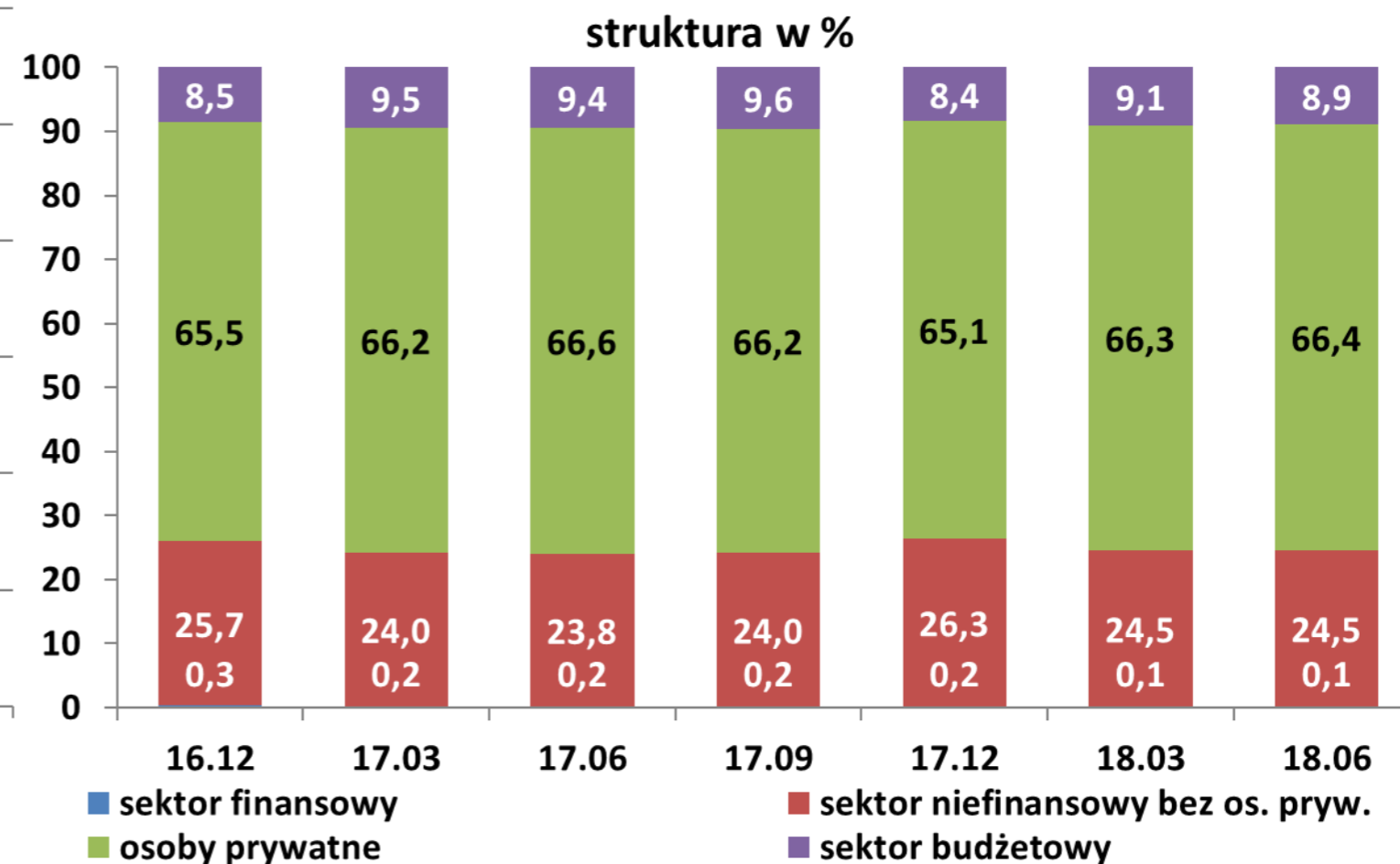
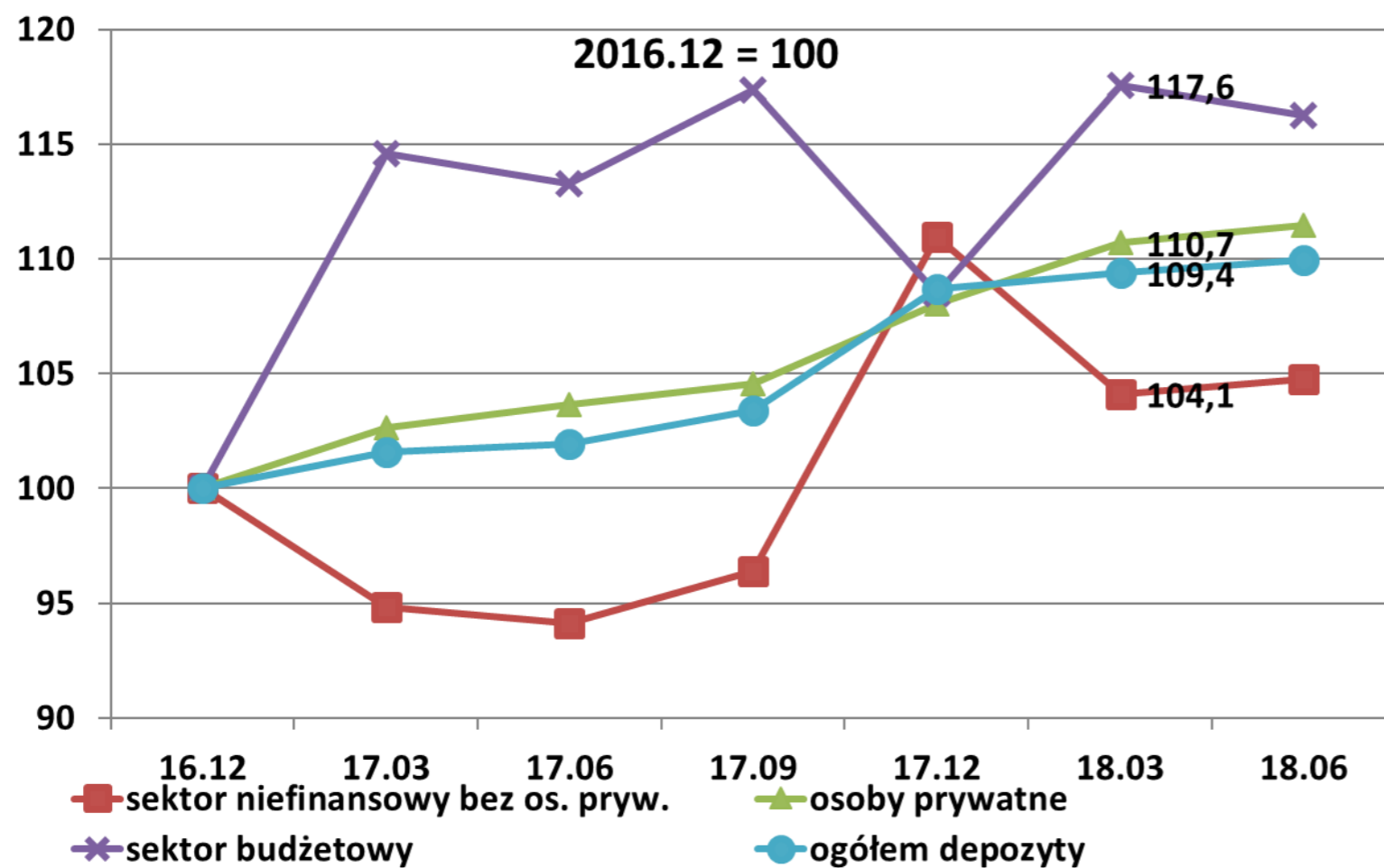

Banki zrzeszające

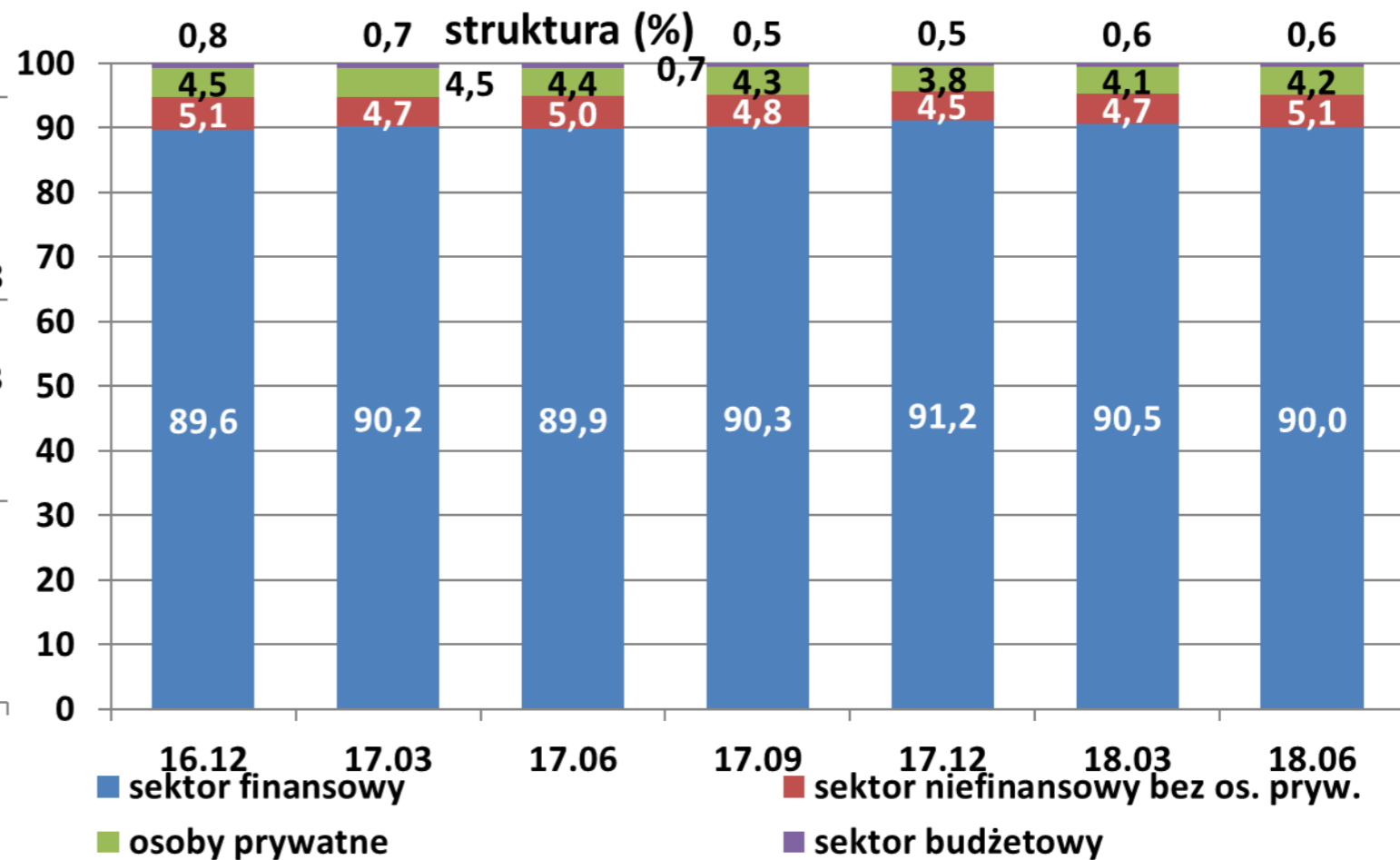
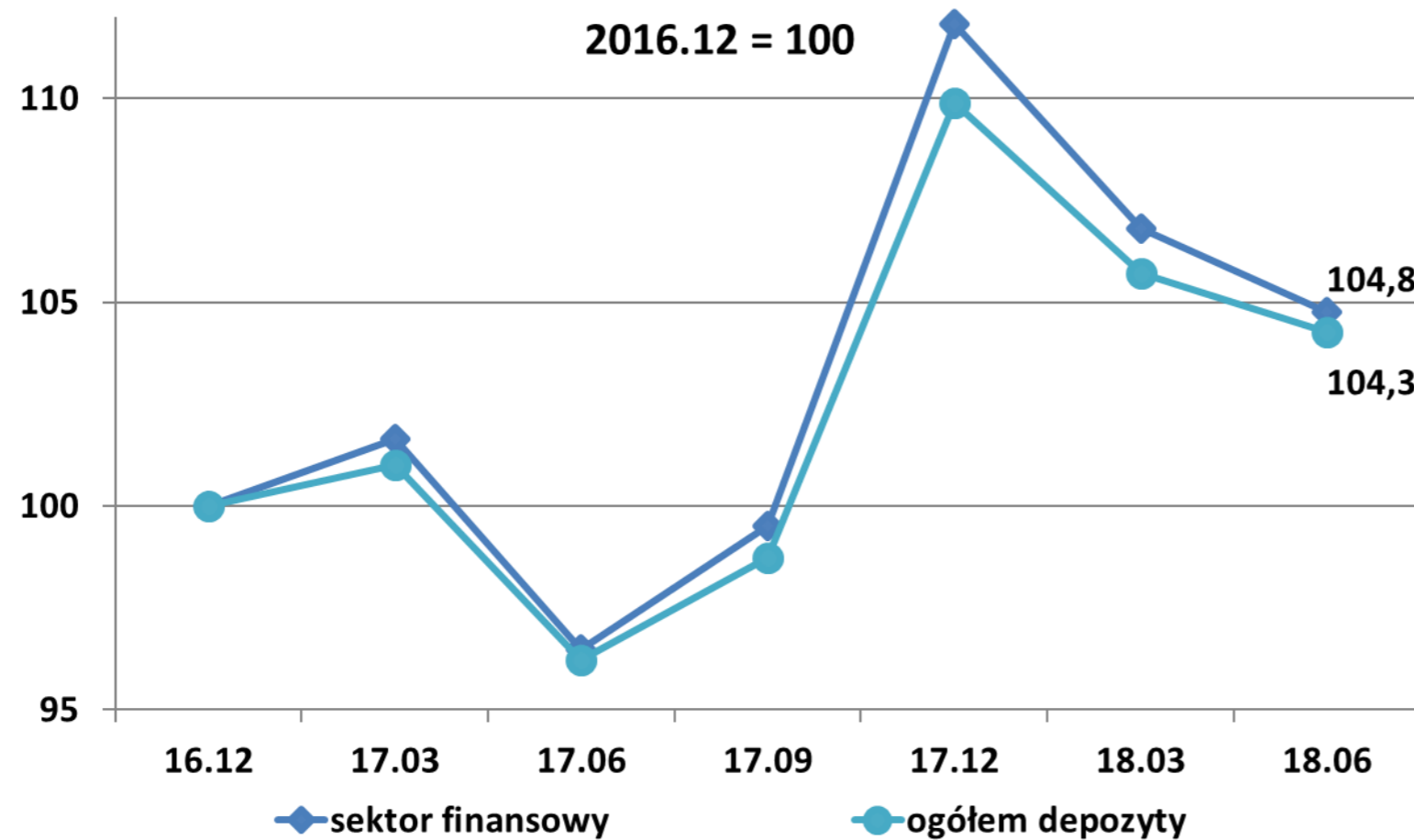

Struktura depozytów banków spółdzielczych i zrzeszających oraz ich dynamika

Banki spółdzielcze

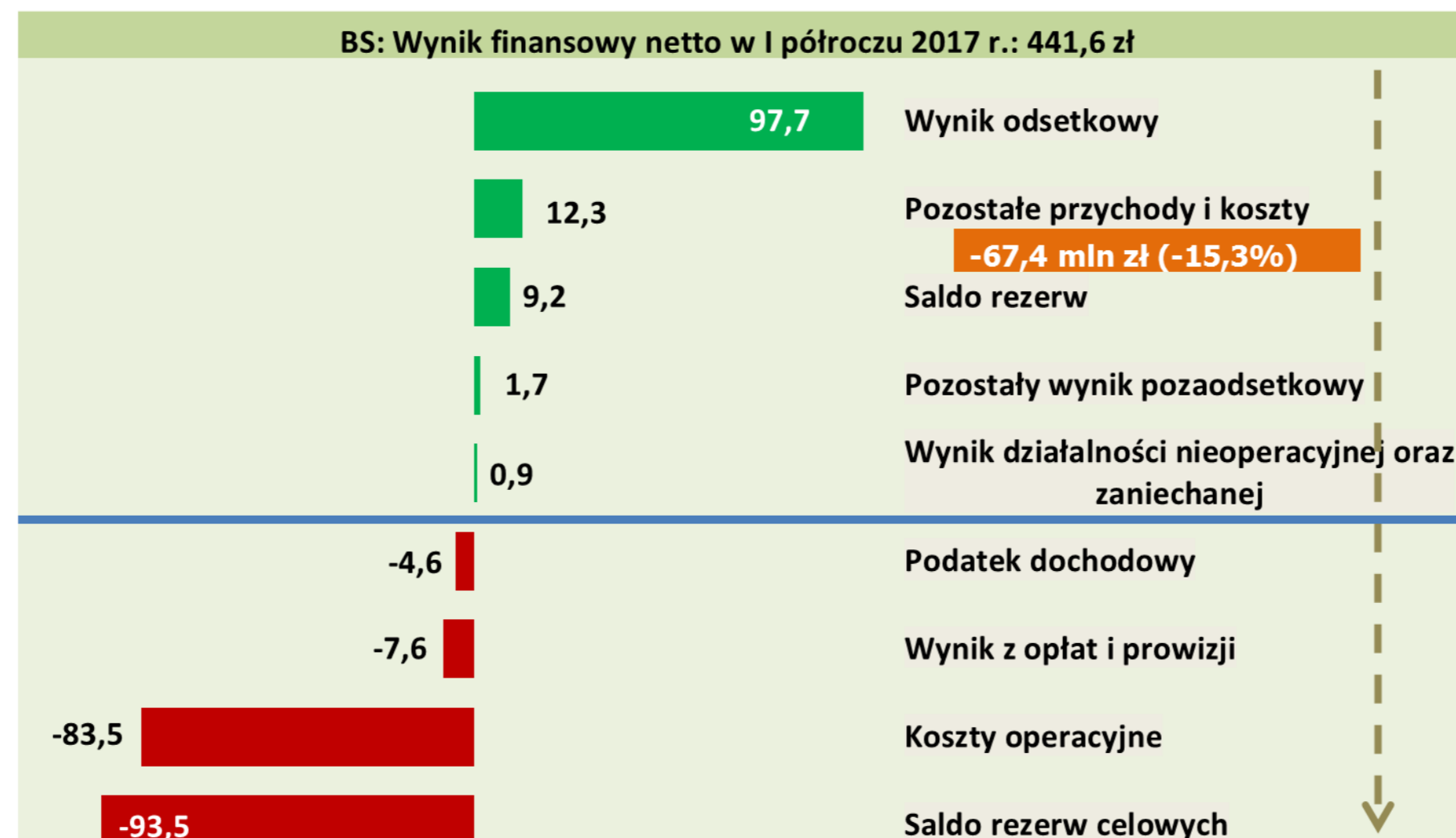

Banki zrzeszające

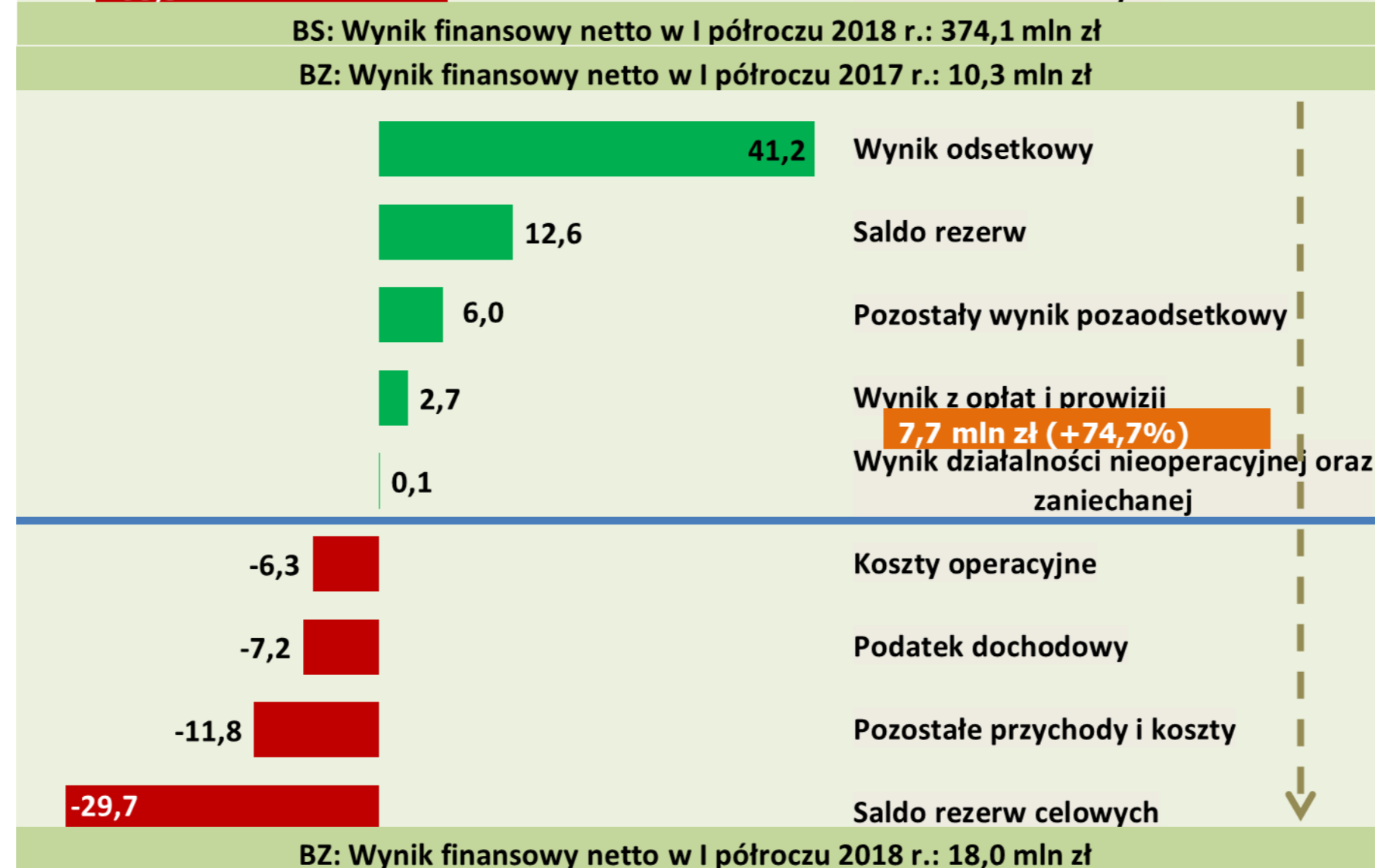

Rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników od 06. 2017 r. do 06. 2018 r.

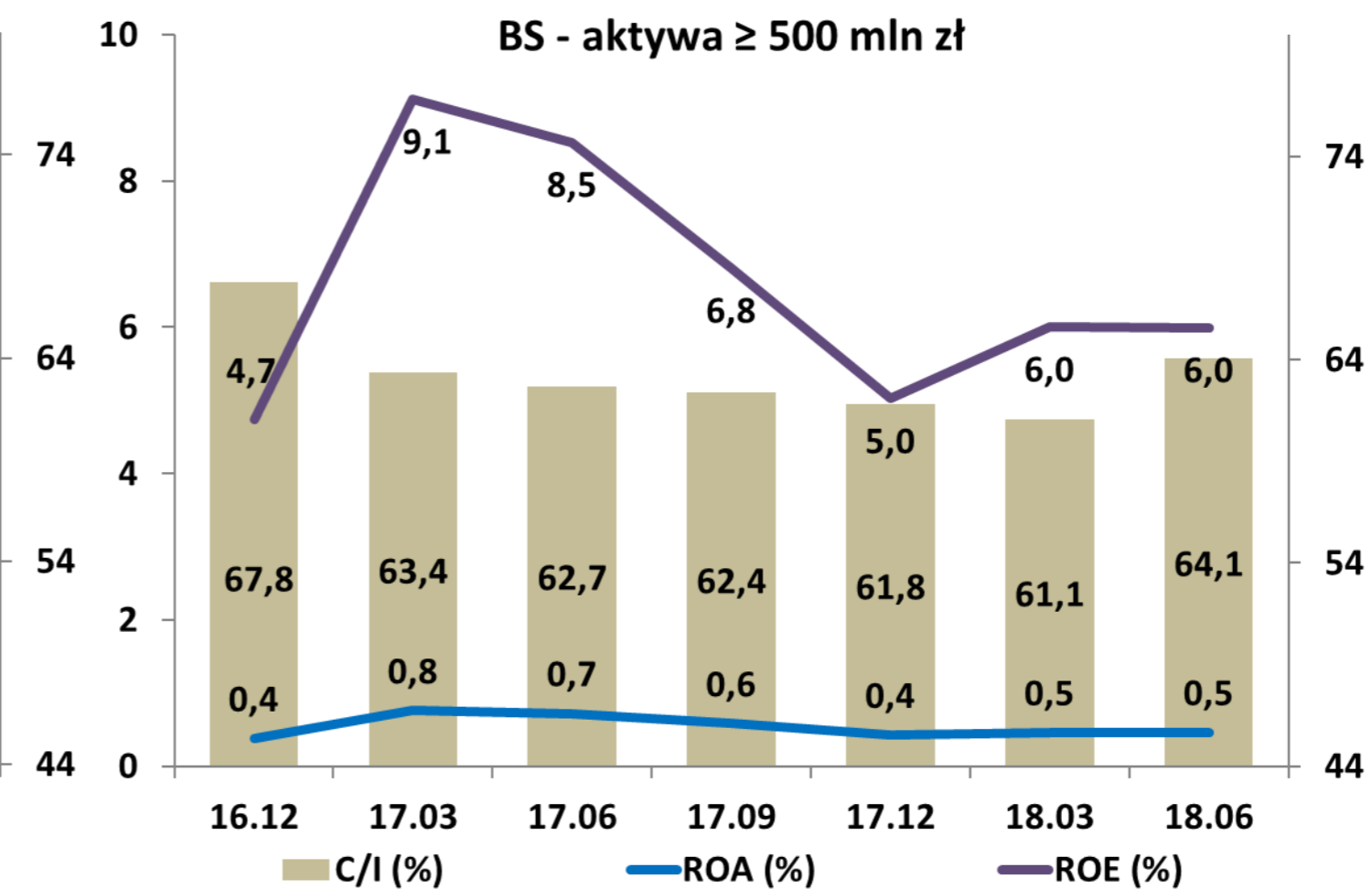
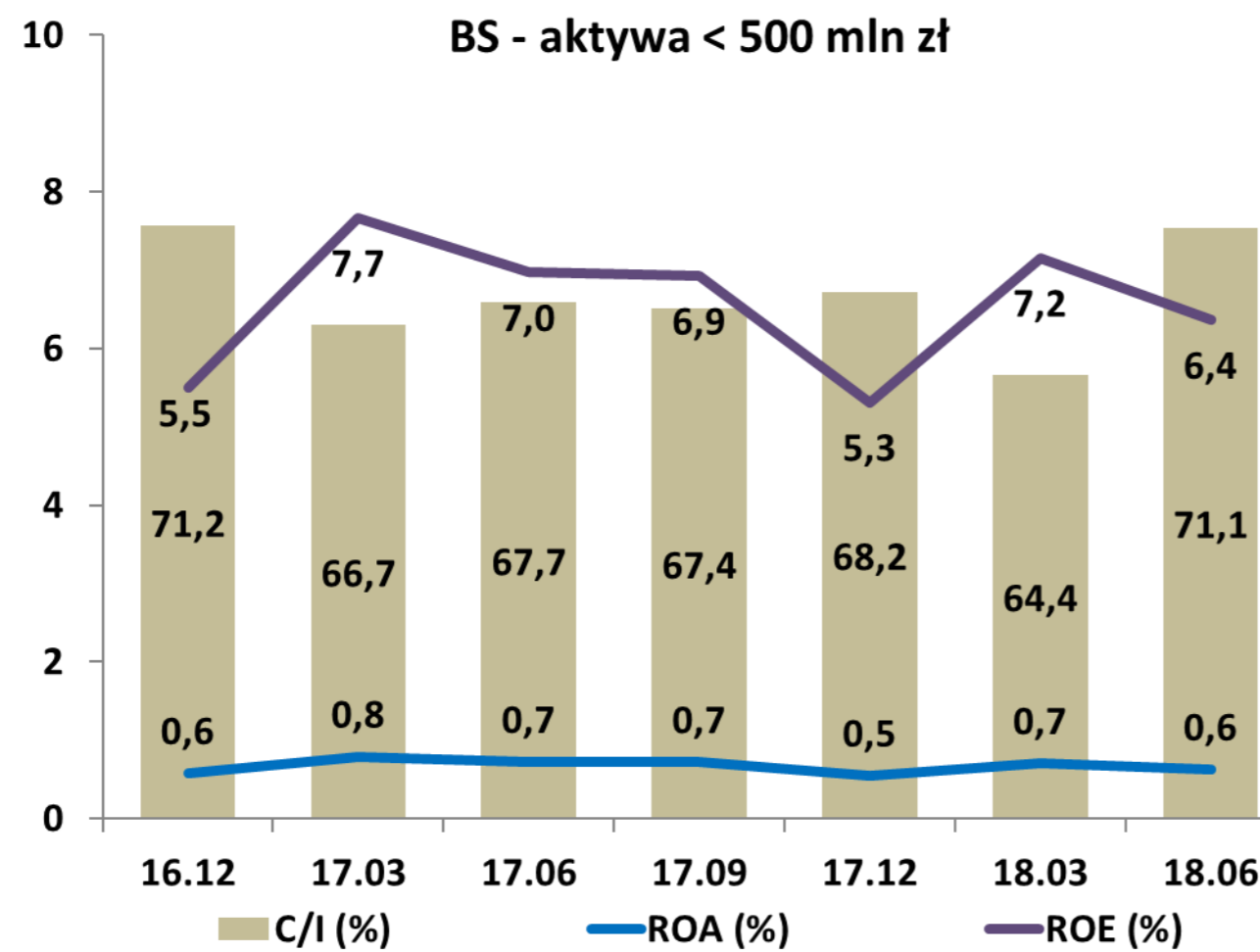
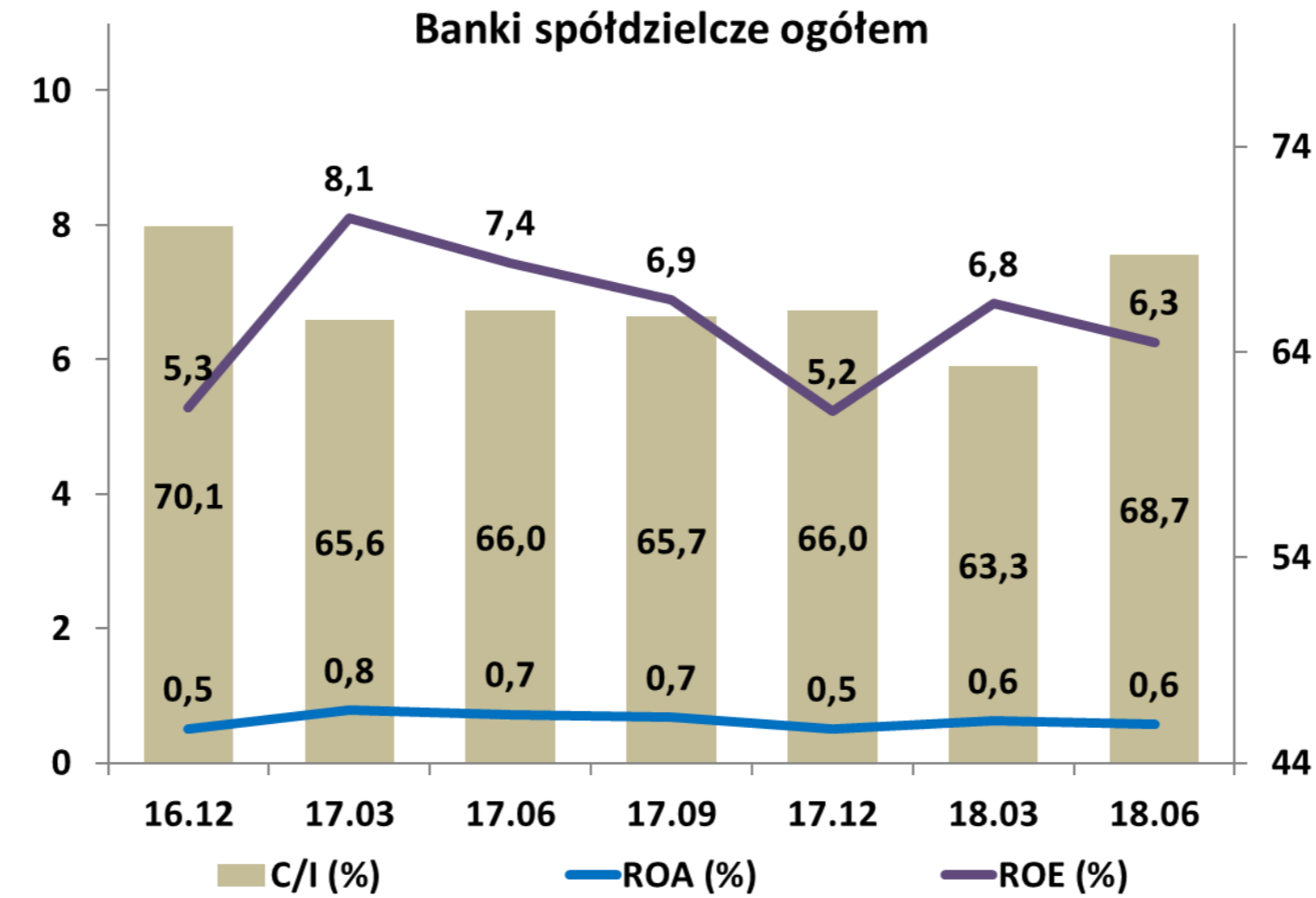
Banki spółdzielcze

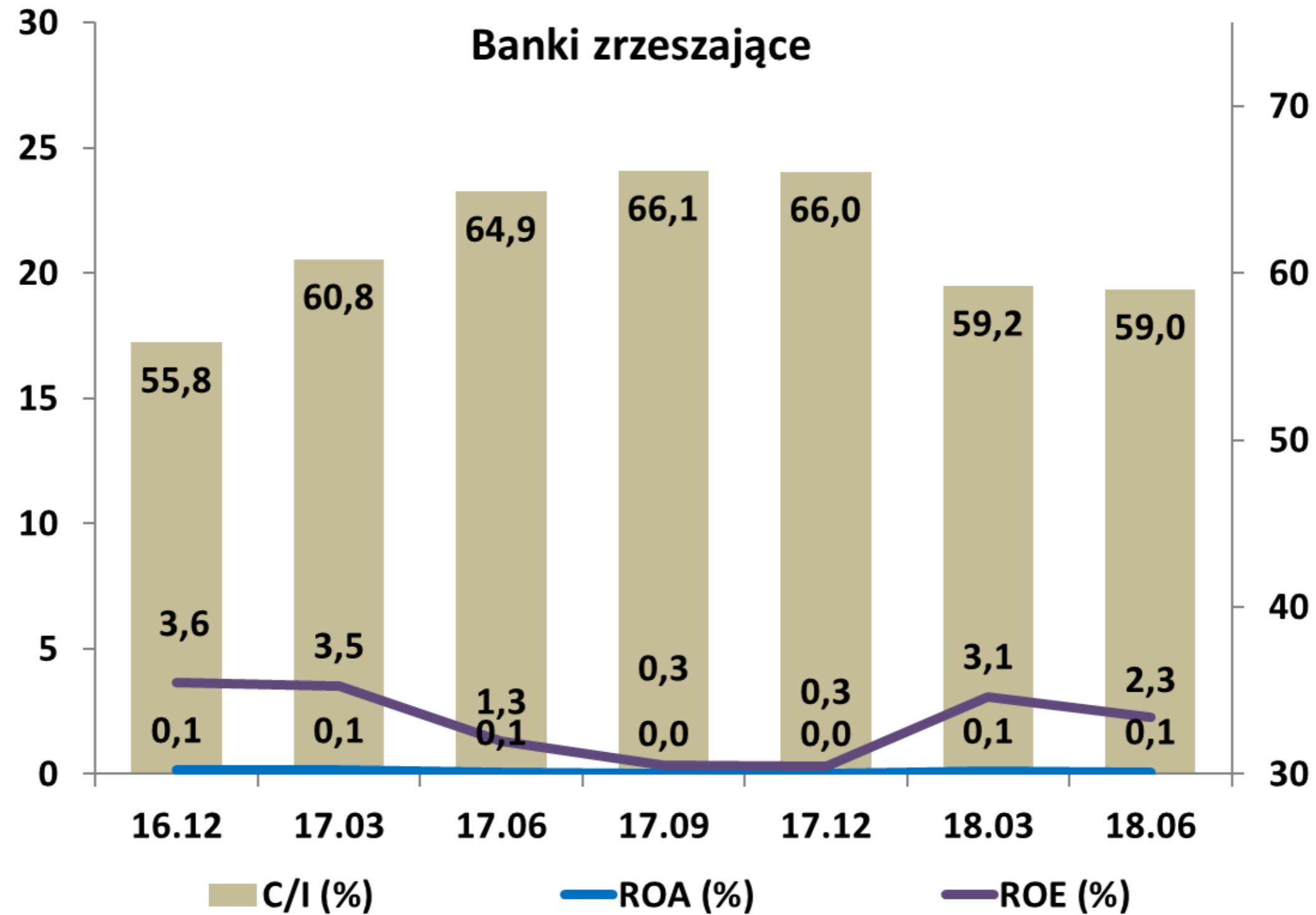
Banki zrzeszające

Efektywność banków spółdzielczych

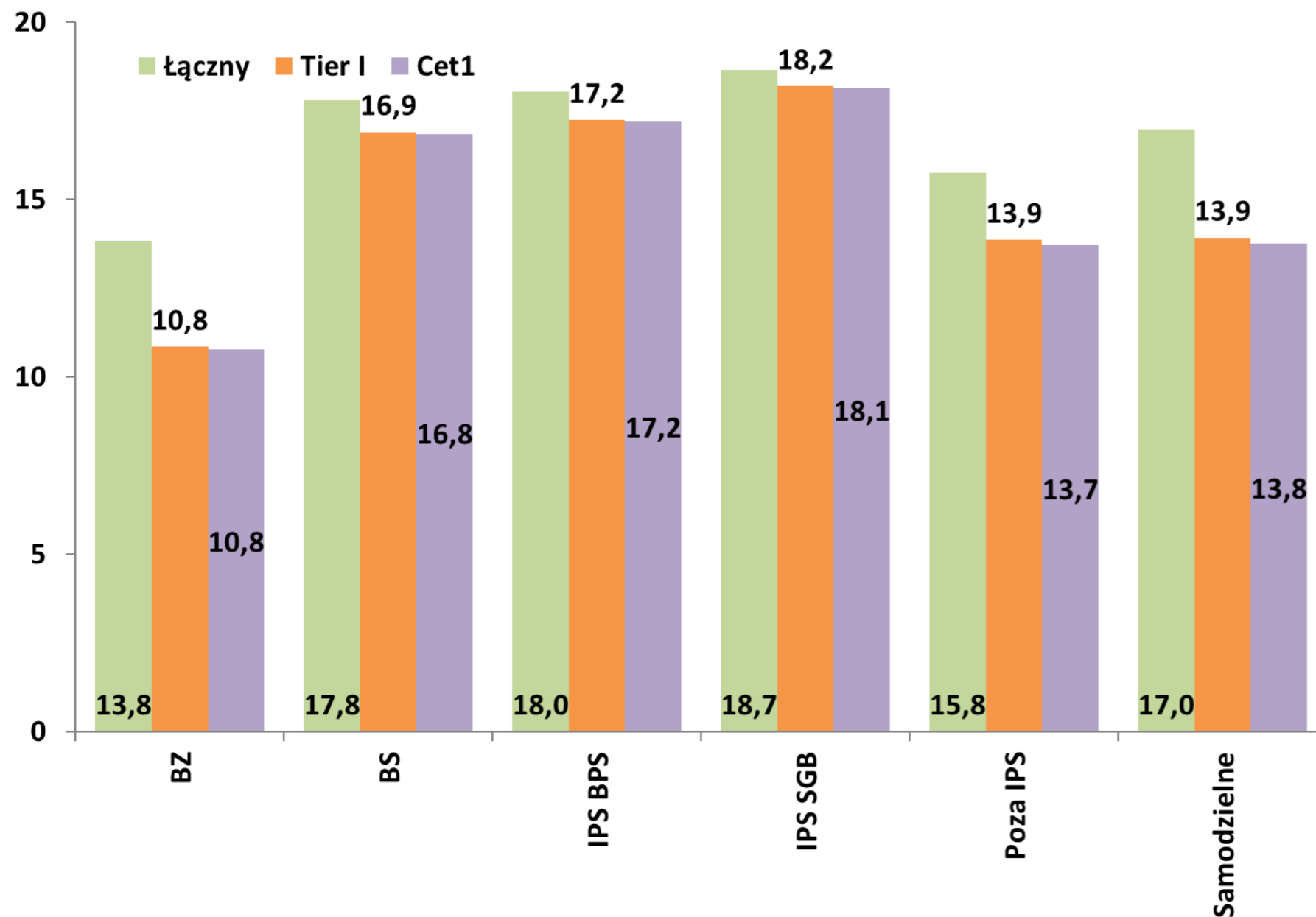

Efektywność banków zrzeszających

Adekwatność kapitałowa

Współczynniki kapitałowe banków spółdzielczych i zrzeszających (%) – 2018.06.30

Fundusze własne banków spółdzielczych w I półroczu 2018 r. wzrosły o 5,2% do 12,1 mld zł (w całym sektorze bankowym fundusze własne wzrosły o 8,4%).

Łączny współczynnik kapitałowy banków spółdzielczych wyniósł 17,8% (wobec 17,2% w grudniu 2017 r.), zaś współczynnik Tier1 wyniósł 16,9% wobec 16,3% w grudniu 2017 r.

Niewielki wpływ na wzrost współczynnika wypłacalności miało zaliczenie przez banki, które dokonały zmian w statutach zgodnych z art. 10c uof do funduszy CET1 całego funduszu udziałowego wniesionego do 28 czerwca 2013 r. włącznie. W II kw. 2018 r. liczba tych banków zwiększyła się o 32, do 262.

Natomiast pozostałe banki musiały – zgodnie z CRR – pomniejszyć fundusz udziałowy podlegający zasadzie praw nabytych o kolejne 10%.

Fundusze własne wyższe niż równowartość 5 mln euro posiadało na koniec czerwca 2018 r. 170 banków wobec 172 w grudniu 2017 r.

Banki spółdzielcze w systemach ochrony instytucjonalnej i pozostałe

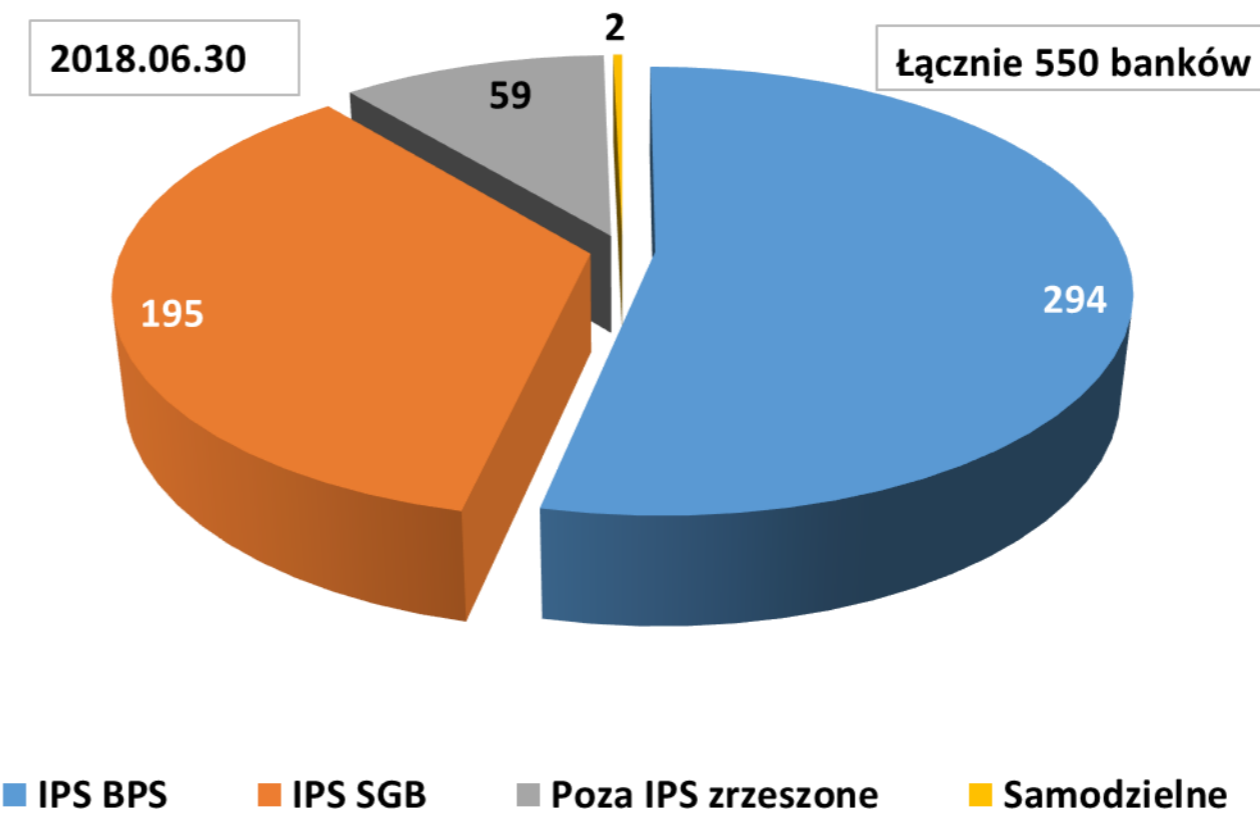
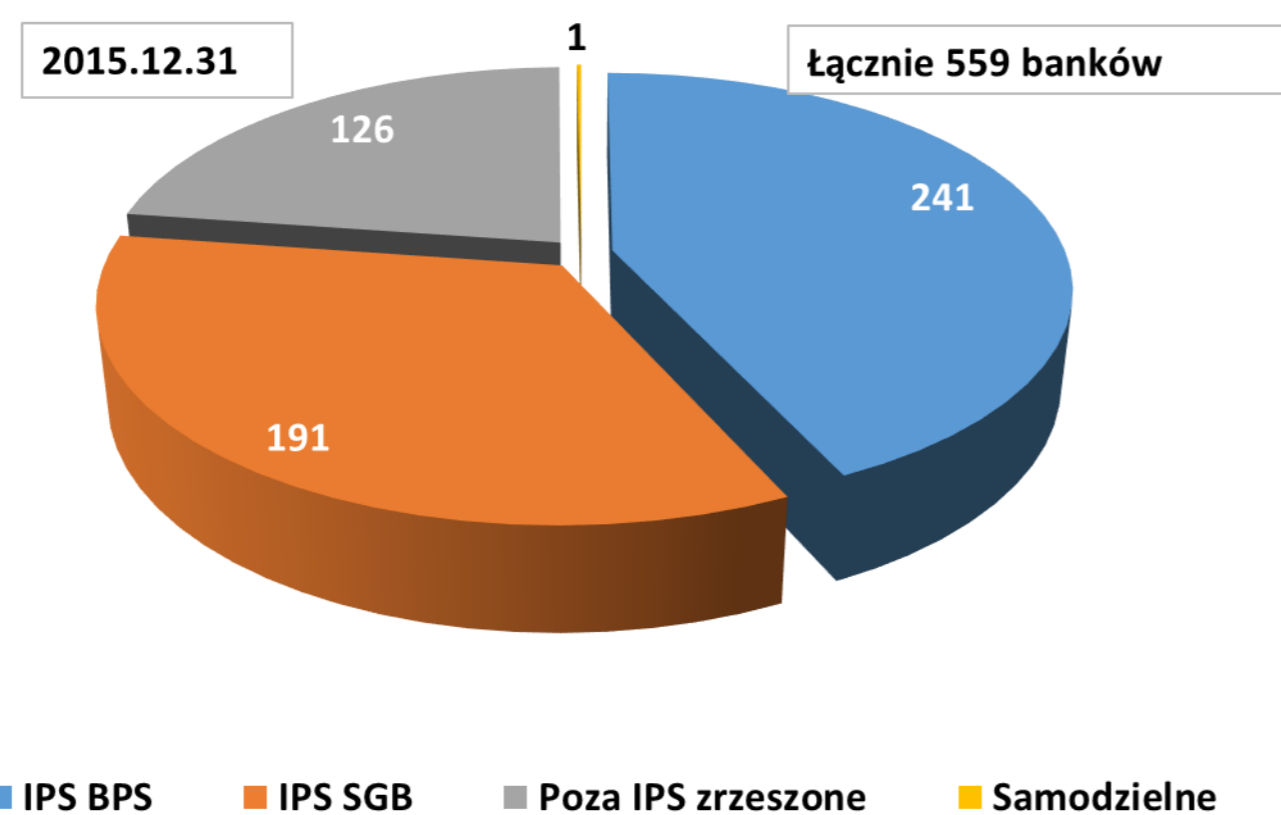
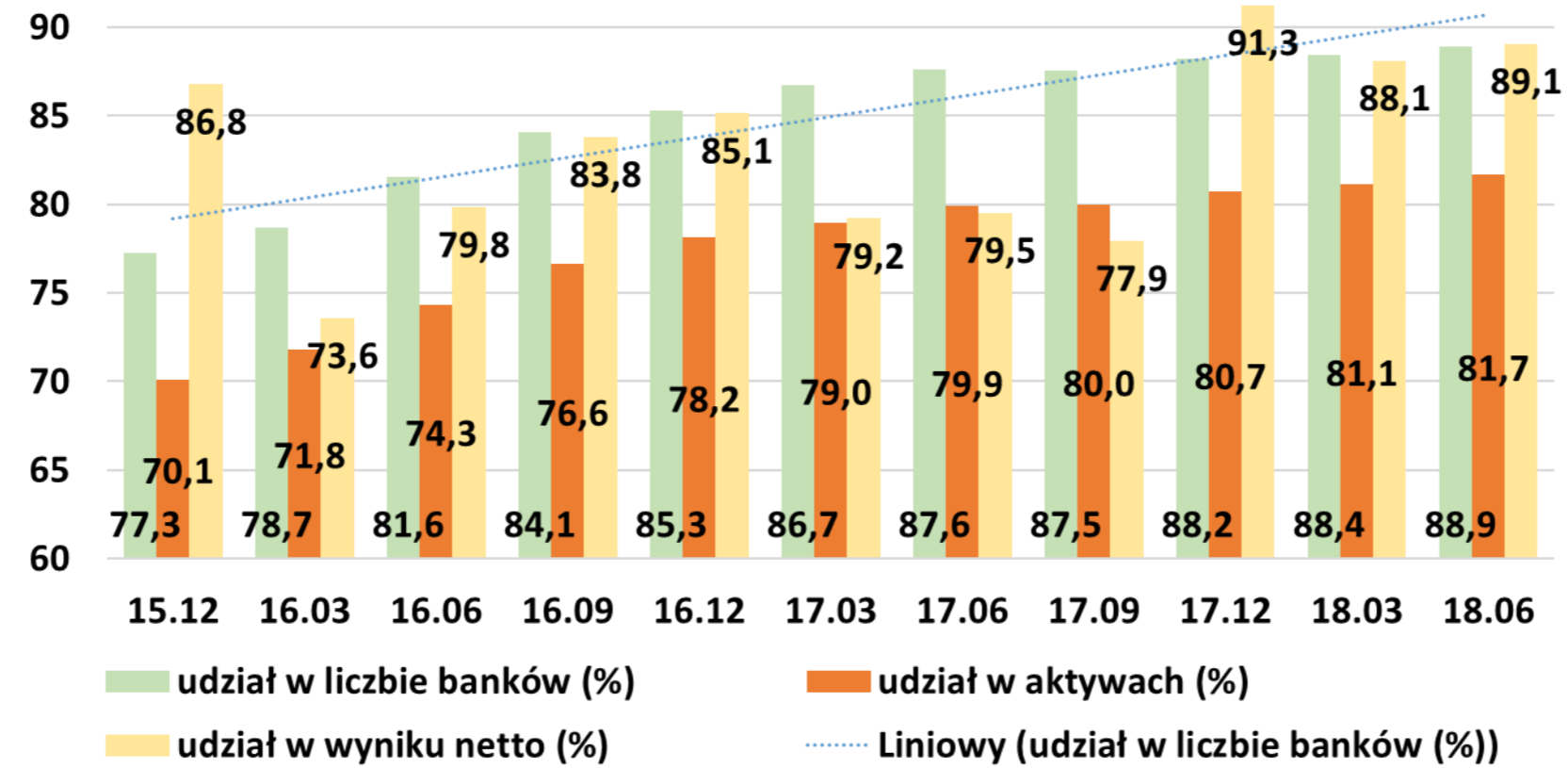
Pierwsza umowa o utworzeniu IPS podpisana została przez 191 banków spółdzielczych zrzeszenia SGB oraz SGB-Bank SA w dniu 23 listopada 2015 r. Druga umowa została podpisana przez 241 banków zrzeszenia BPS oraz BPS SA 31 grudnia 2015 r.

Najważniejszą cechą systemów ochrony jest wspólna odpowiedzialność uczestników, tzn.:

- 1) każdy uczestnik systemu ochrony odpowiada za zobowiązania wynikające z gwarantowania płynności i wypłacalności innych uczestników IPS;**
- 2) zakres odpowiedzialności określa umowa systemu ochrony;**
- 3) kompetencje organów zarządzających IPS służą zapewnieniu bezpieczeństwa uczestników ponoszących wspólne ryzyko;**
- 4) wyniki kompleksowego przeglądu sytuacji i ryzyka każdego i wszystkich łącznie uczestników są udostępniane poszczególnym członkom.**

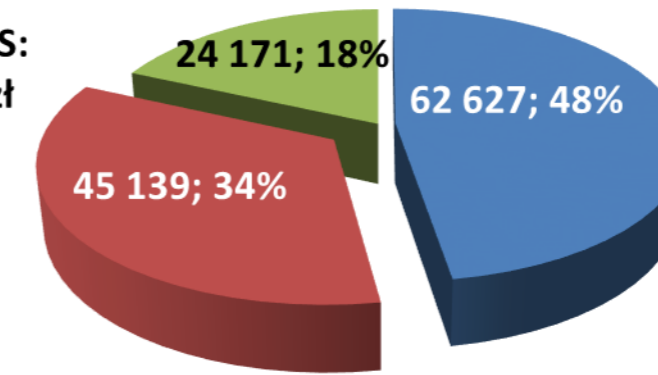
Należy podkreślić, że zakres odpowiedzialności uczestników systemu ograniczony jest do postanowień umowy o utworzeniu systemu ochrony. Oznacza to, że obydwa systemy nie tworzą grup w pełni skonsolidowanych. Natomiast informacja sprawozdawcza o ich sytuacji, przekazywana do NBP i KNF powinna mieć charakter skonsolidowany – tylko wtedy będzie można dokonać kompleksowej oceny sytuacji każdego z systemów.

Rozwój systemu IPS począwszy od końca 2015 r.

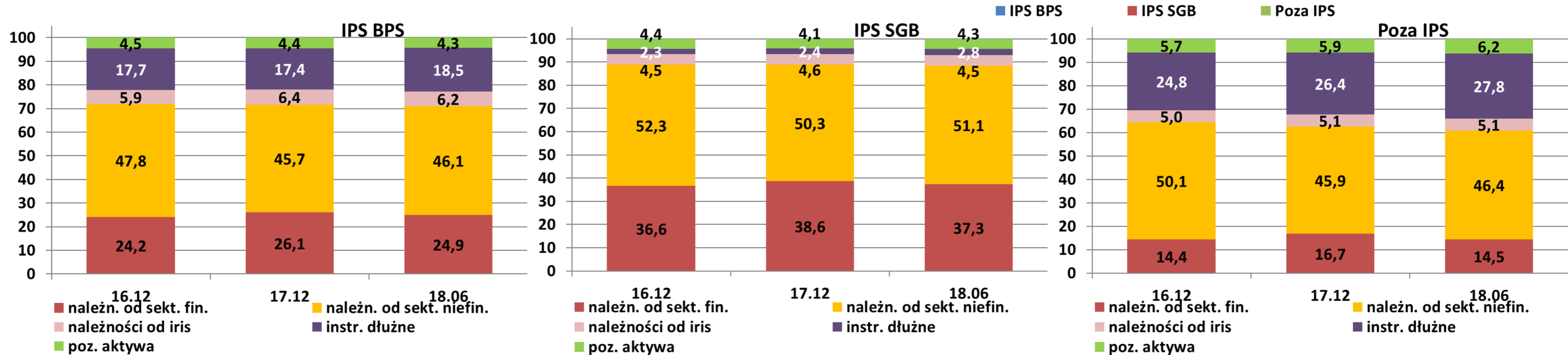

Struktura bilansów banków spółdzielczych

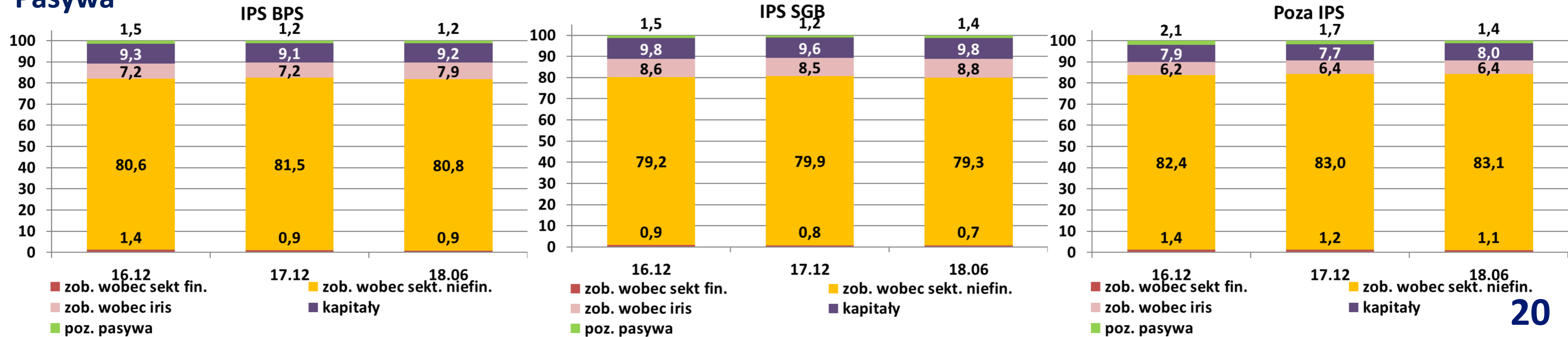
łącznie BS:
132 mln zł

Aktywa

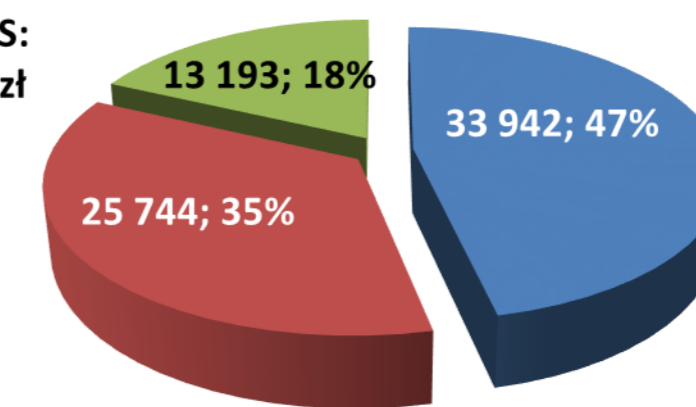

Pasywa

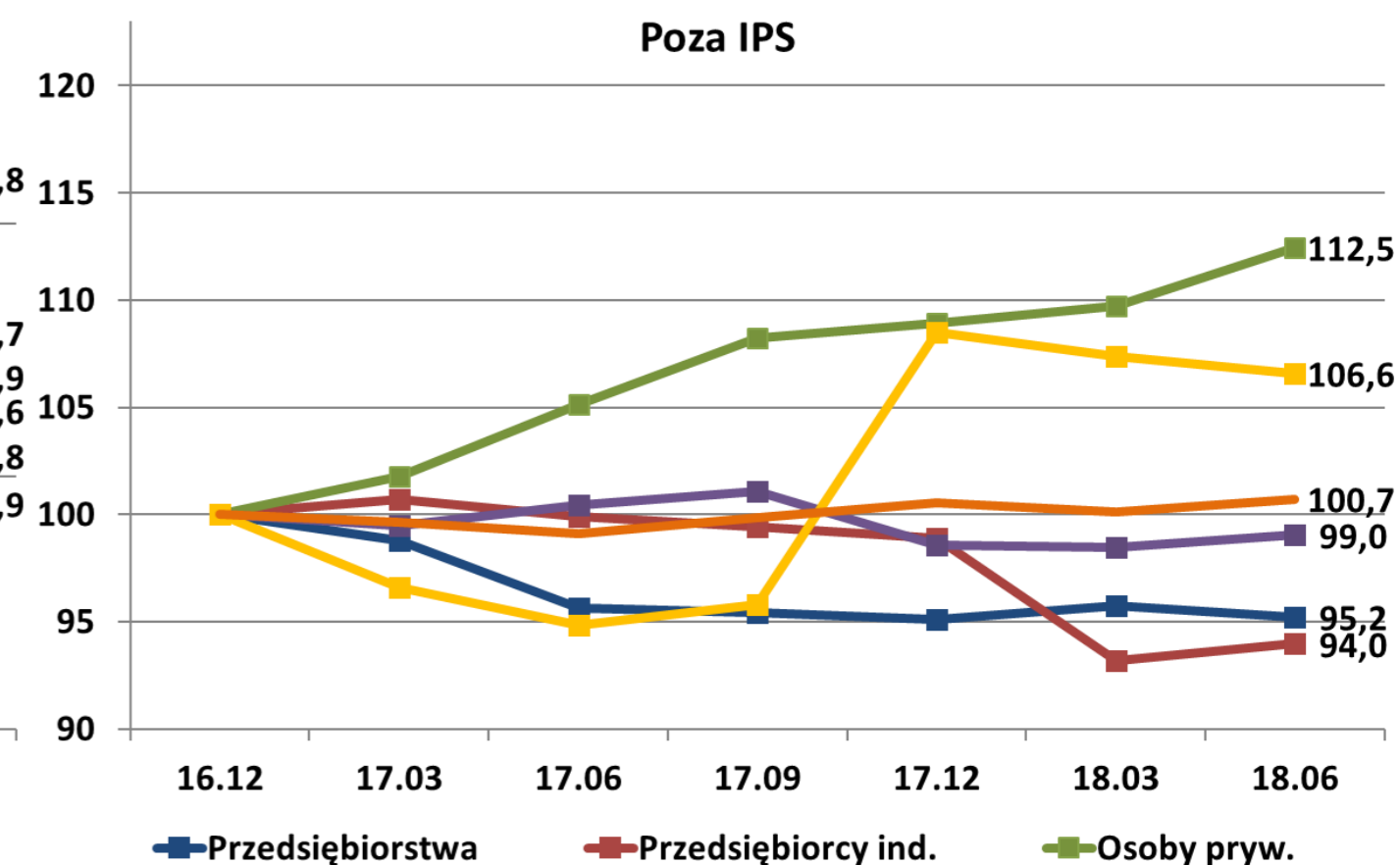
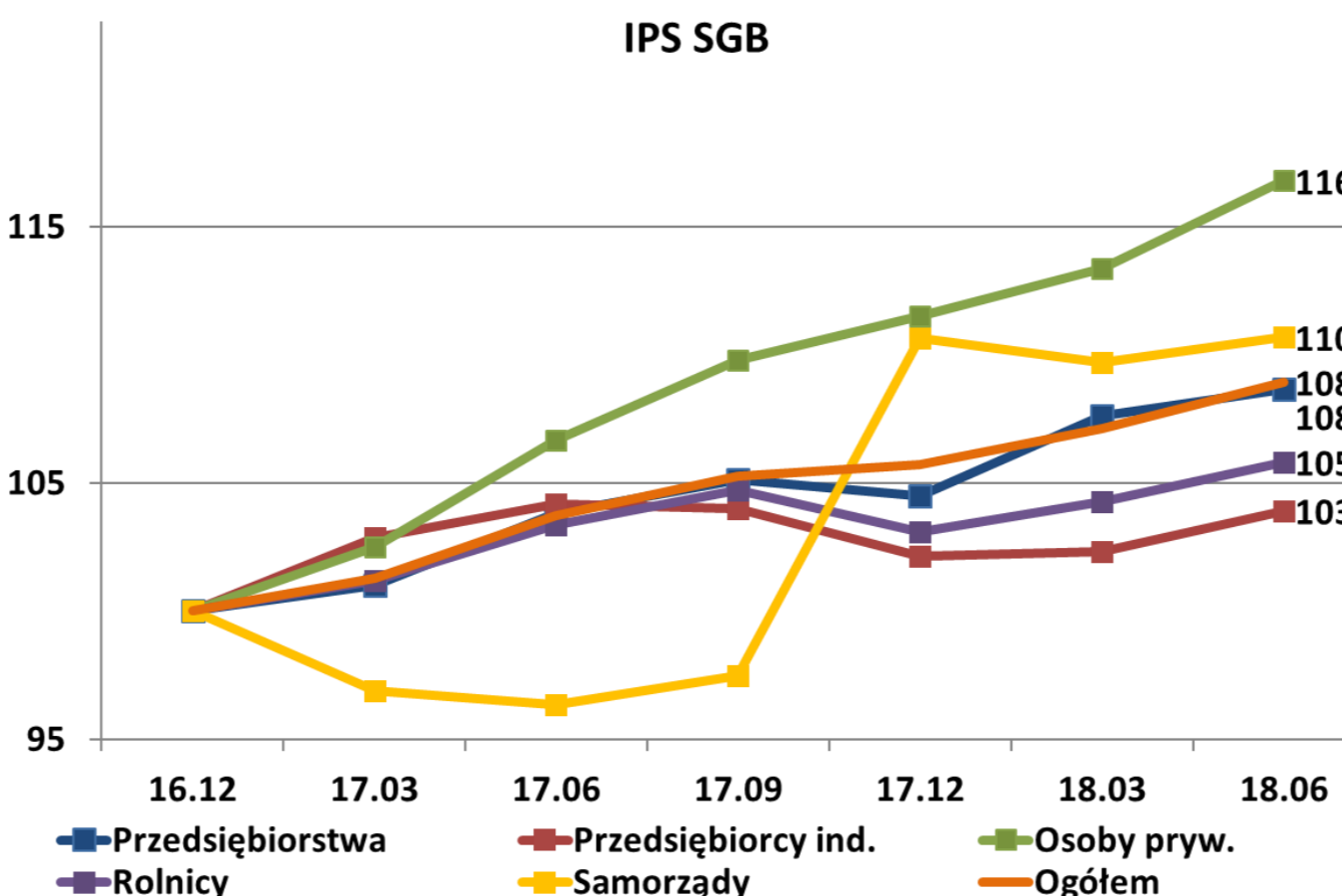
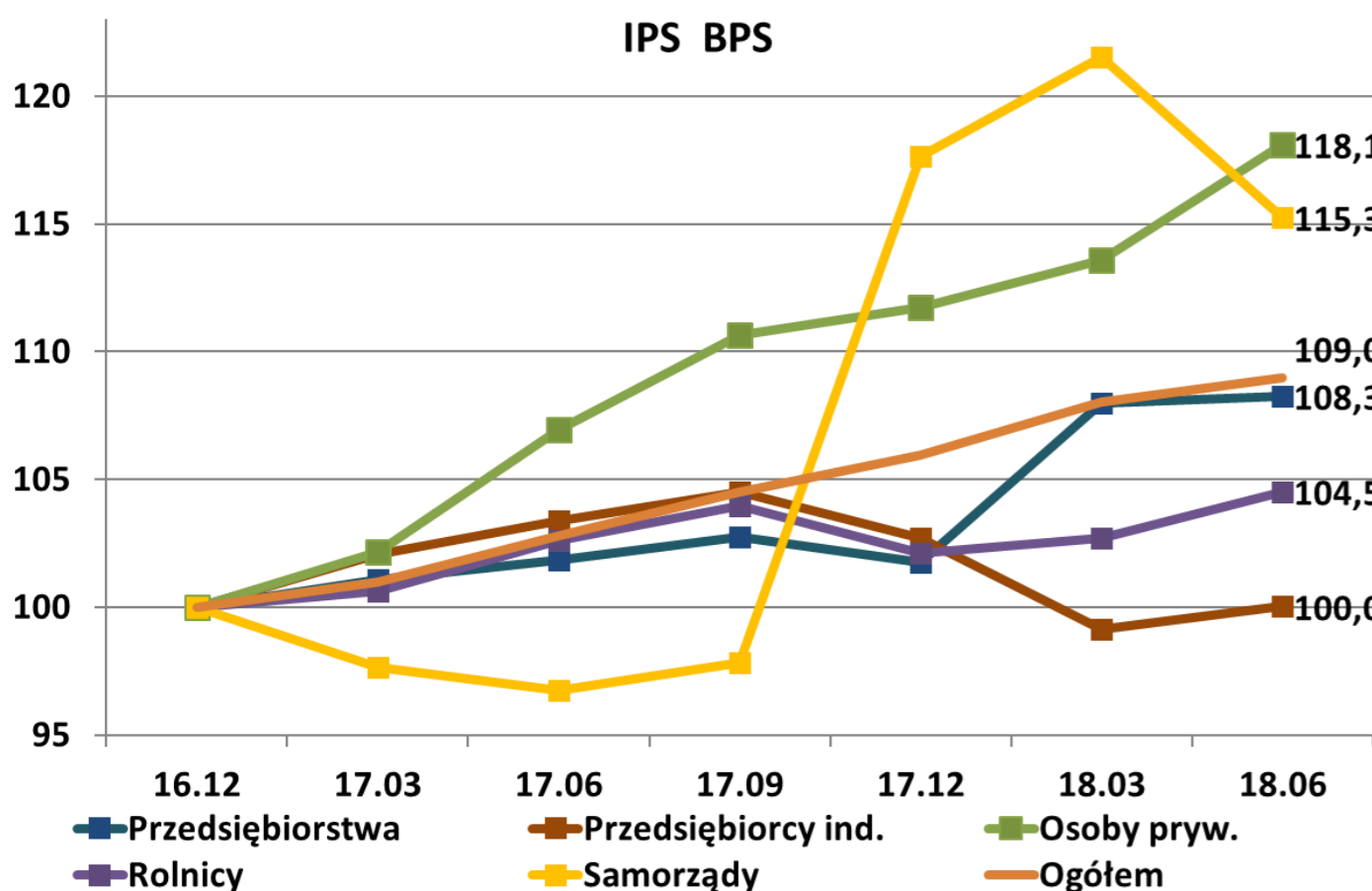

Należności od sektora niefinansowego i samorządowego – dynamika 2016.12 = 100

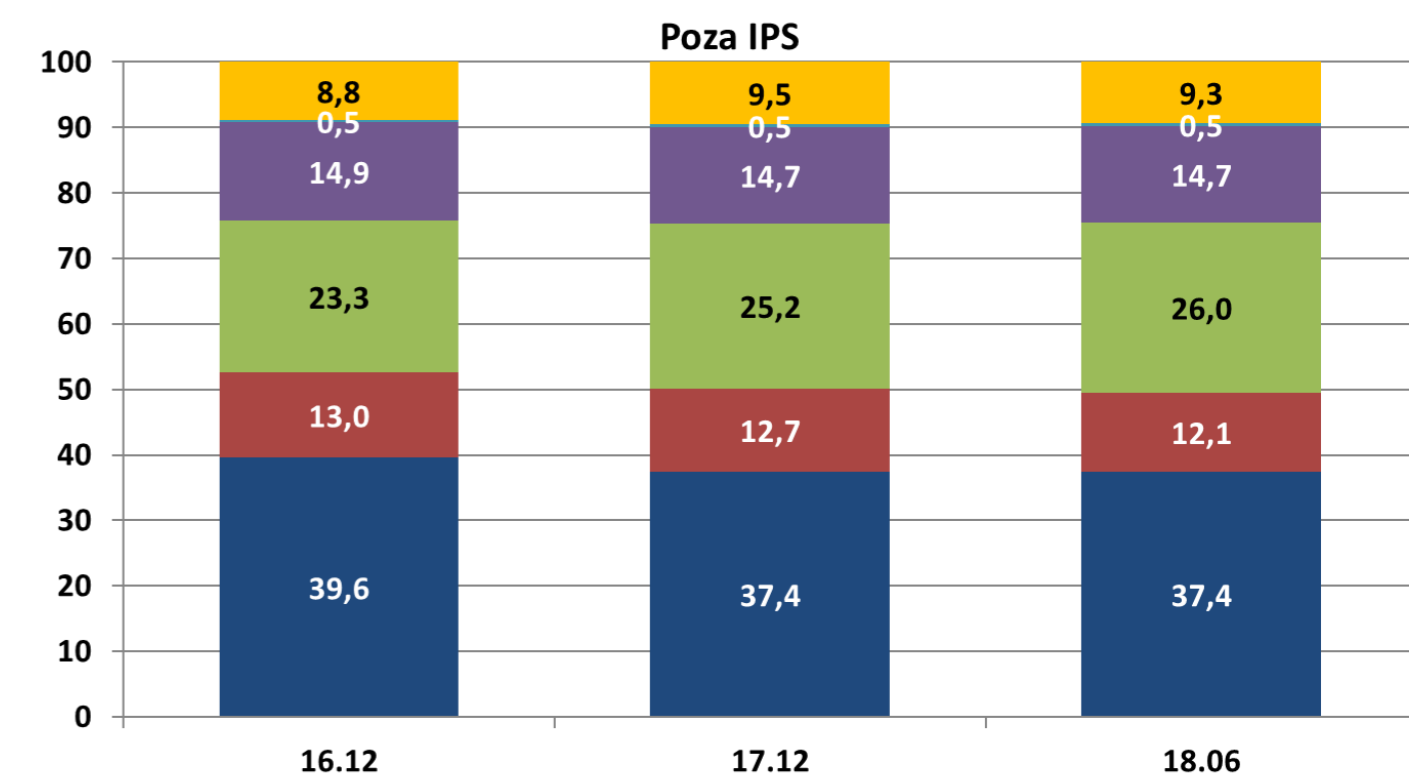
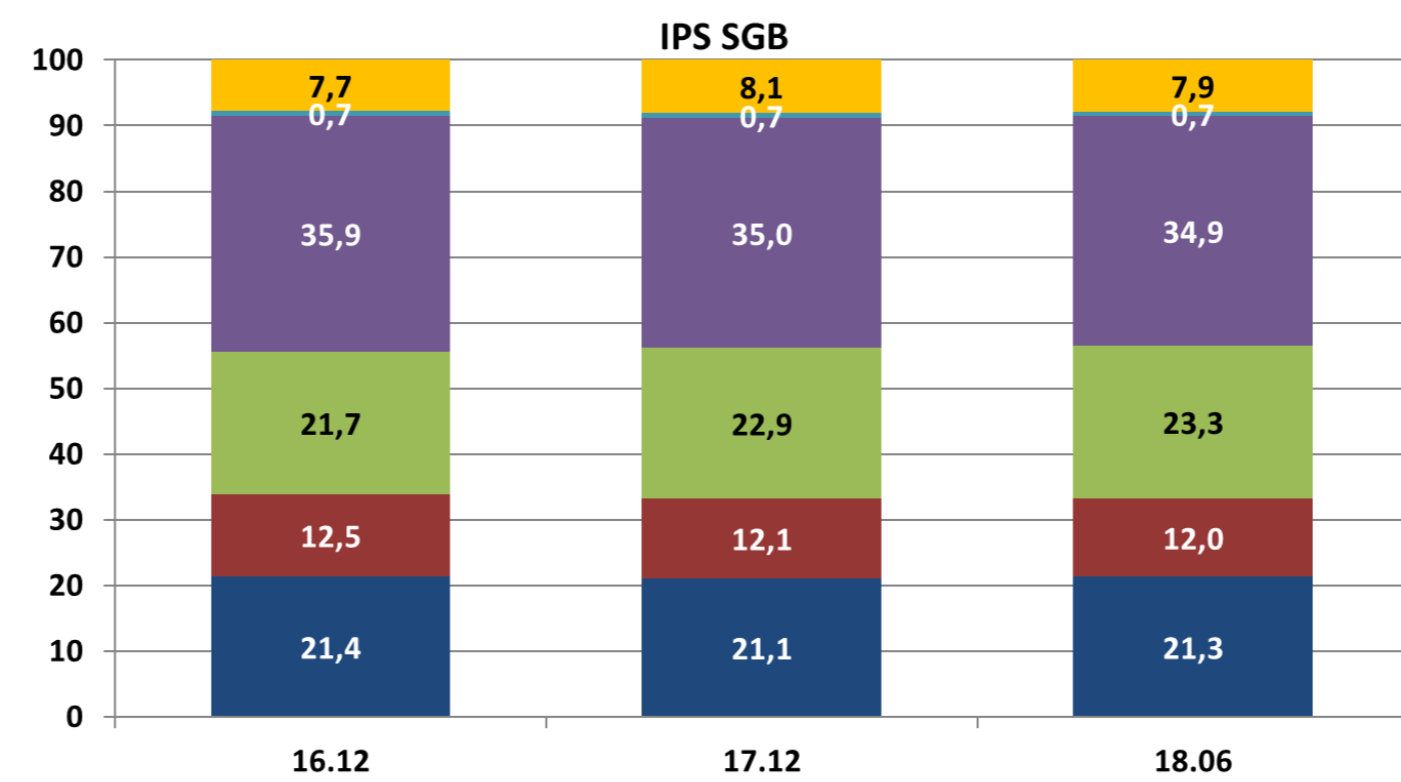
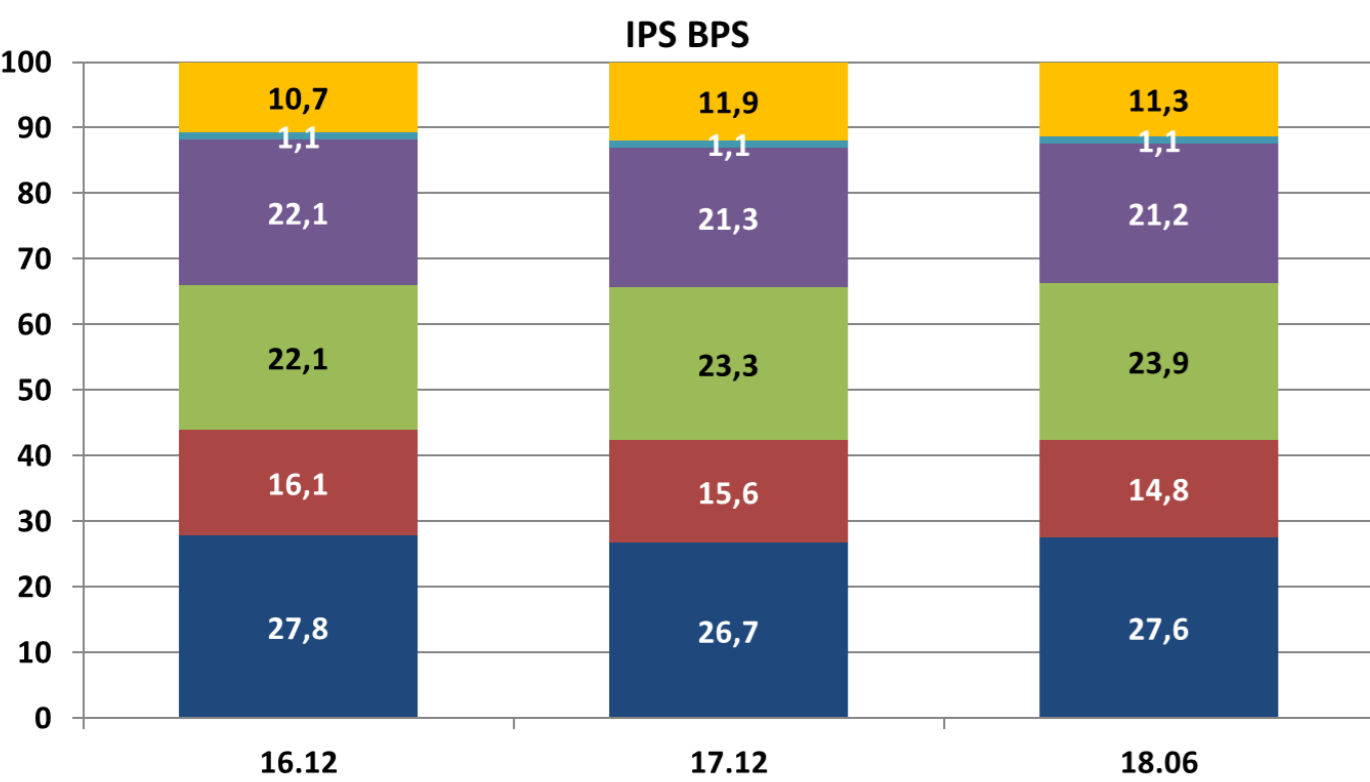
łącznie BS:
73,0 mln zł

IPS BPS IPS SGB Poza IPS

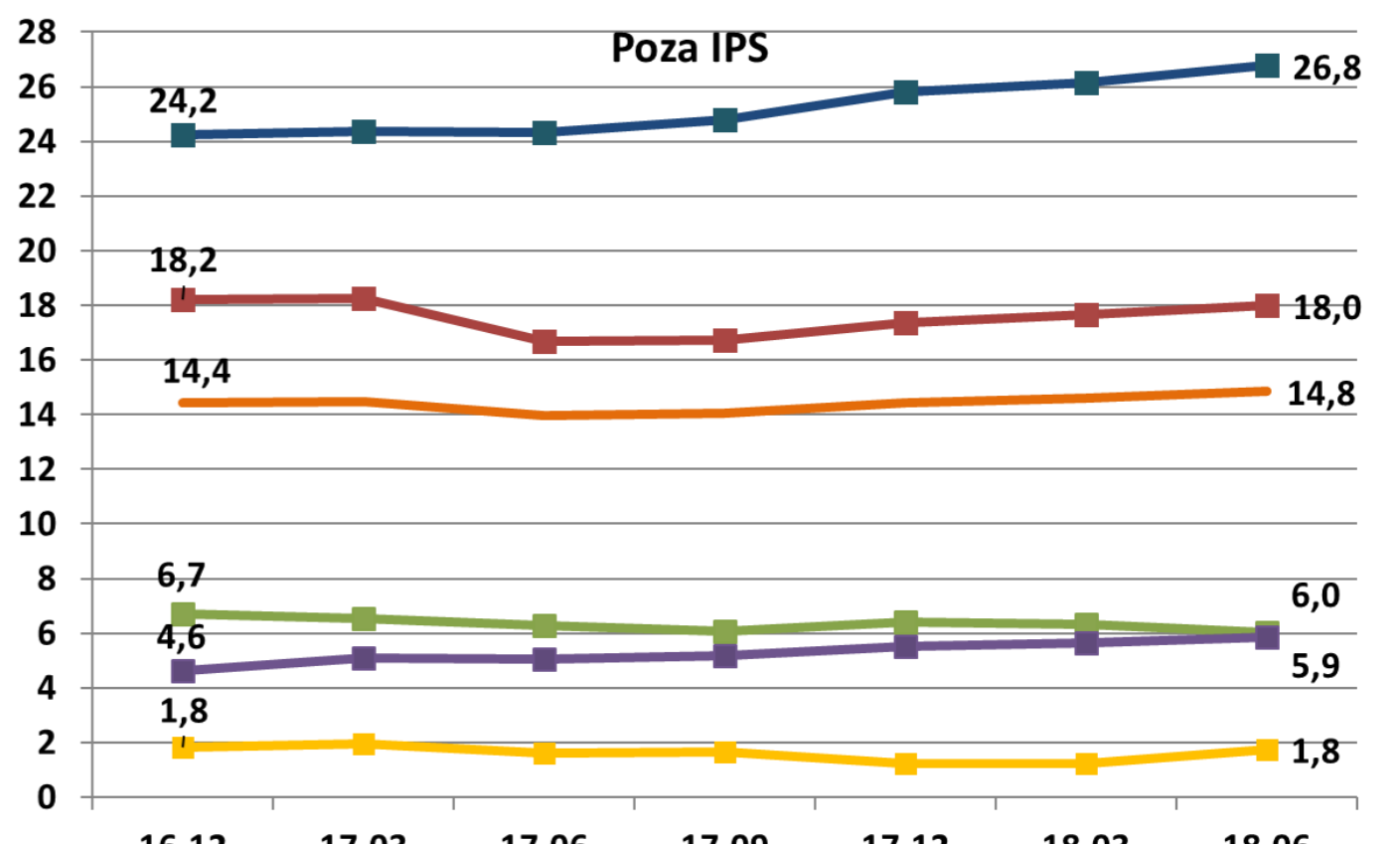
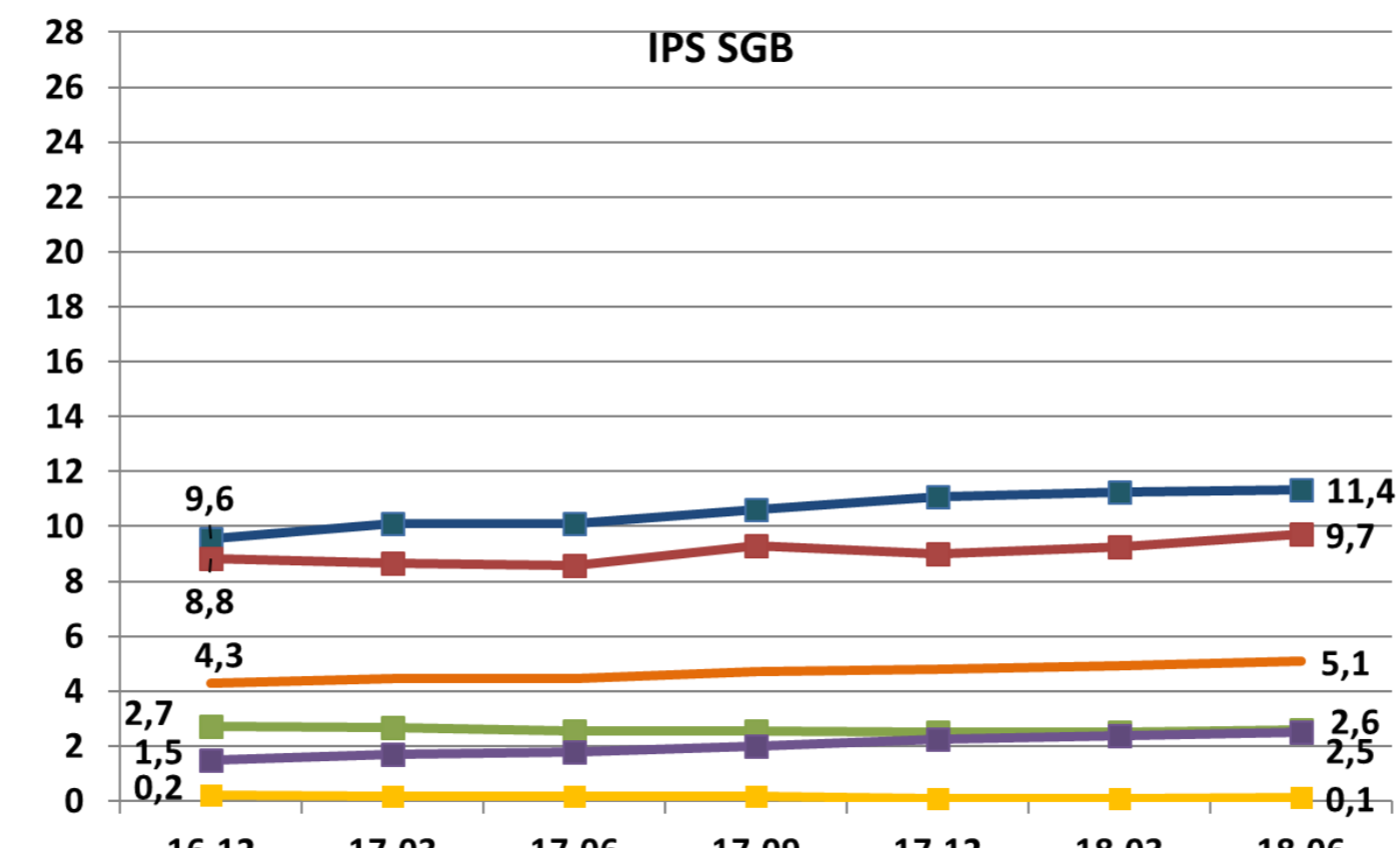
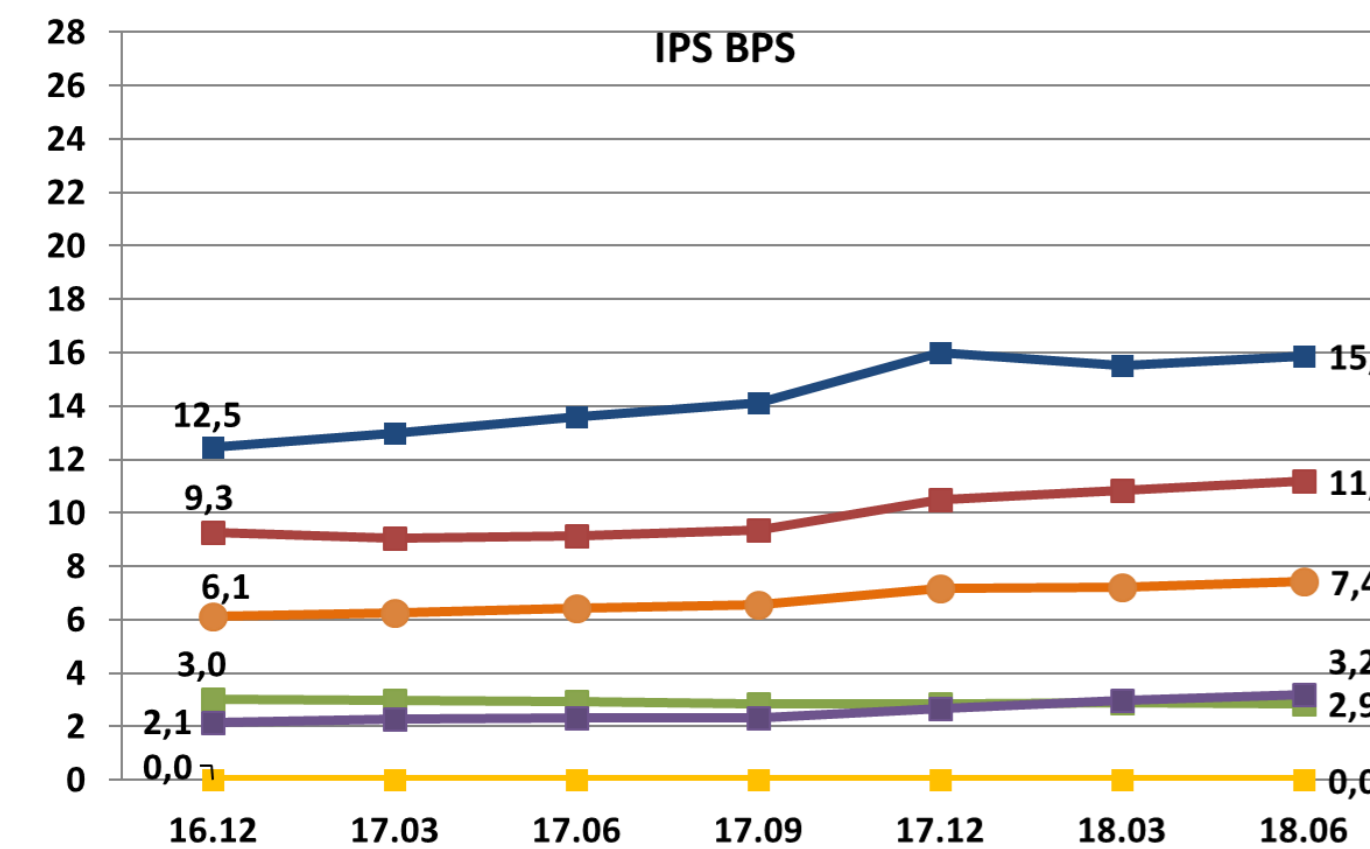
Należności od sektora niefinansowego i samorządowego – struktura oraz jakość (%)

■ Przedsiębiorstwa ■ Przedsiębiorcy ind. ■ Osoby pryw. ■ Rolnicy ■ Inst. niekom. ■ Samorzady

■ Przedsiębiorstwa ■ Przedsiębiorcy ind. ■ Osoby pryw. ■ Rolnicy ■ Inst. niekom. ■ Samorzady

■ Przedsiębiorstwa ■ Przedsiębiorcy ind. ■ Osoby pryw. ■ Rolnicy ■ Inst. niekom. ■ Samorzady

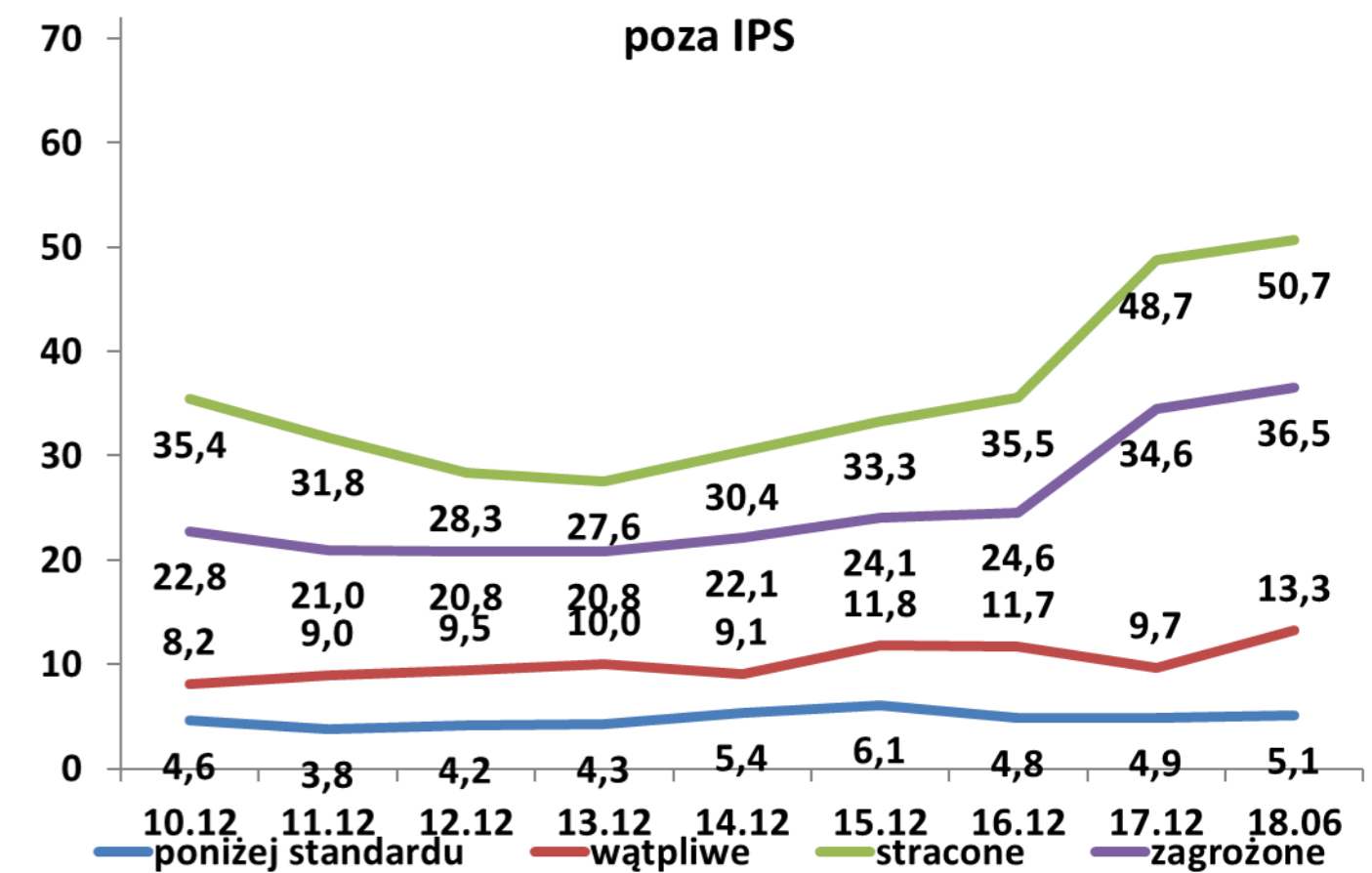
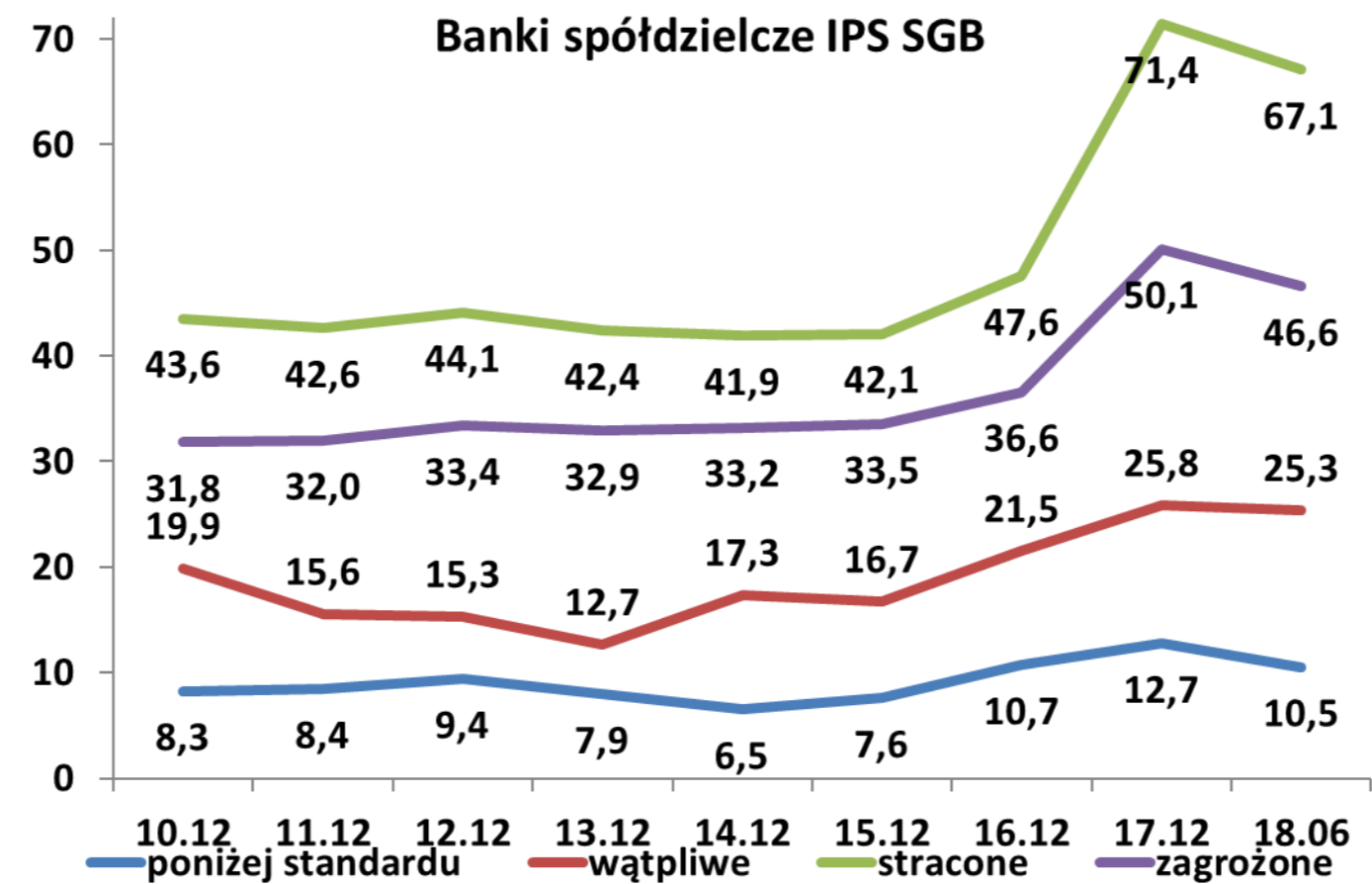
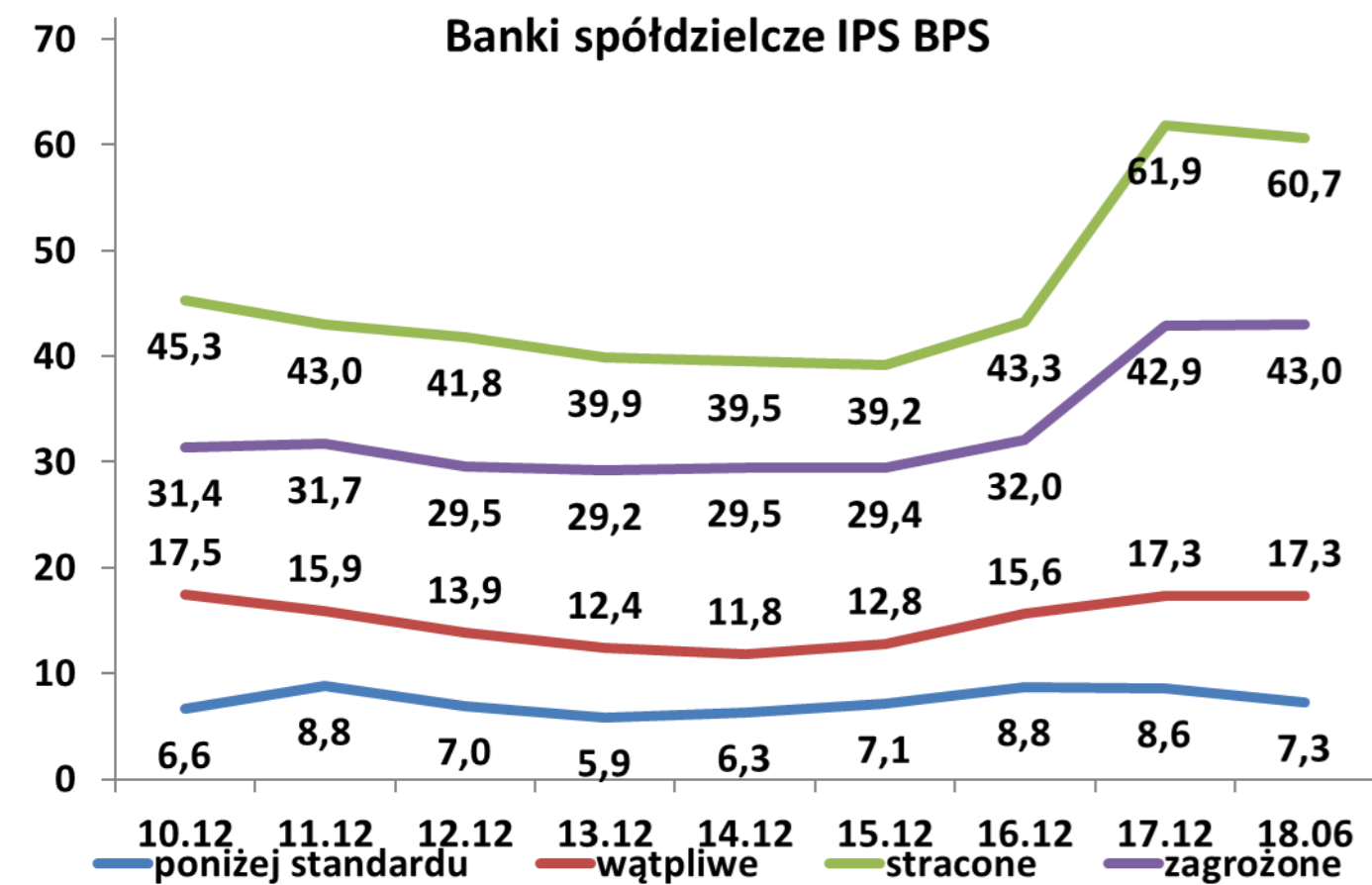

■ Przedsiębiorstwa ■ Przedsiębiorcy ind. ■ Osoby pryw. ■ Rolnicy ■ Samorzady ■ Ogółem

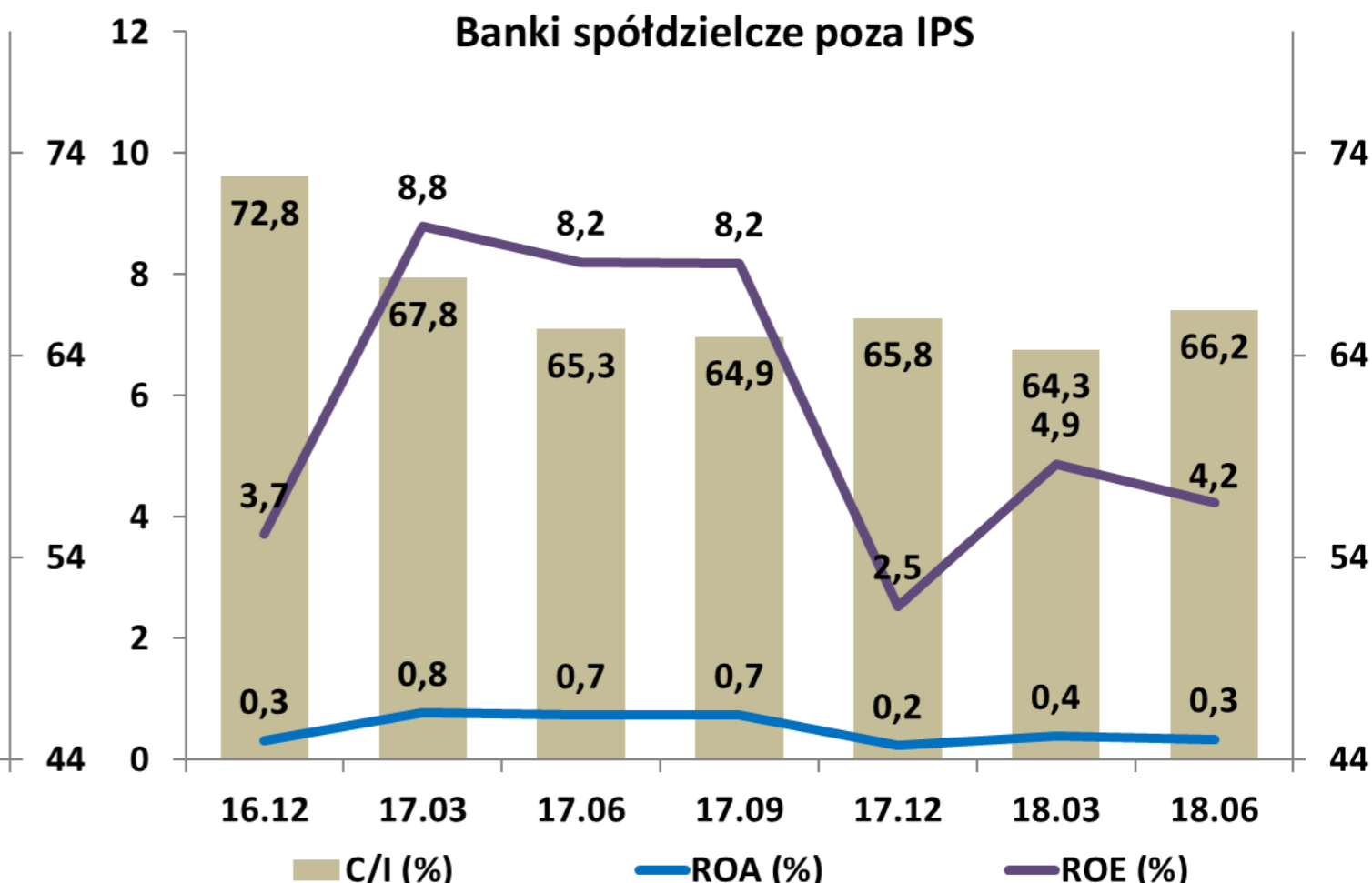
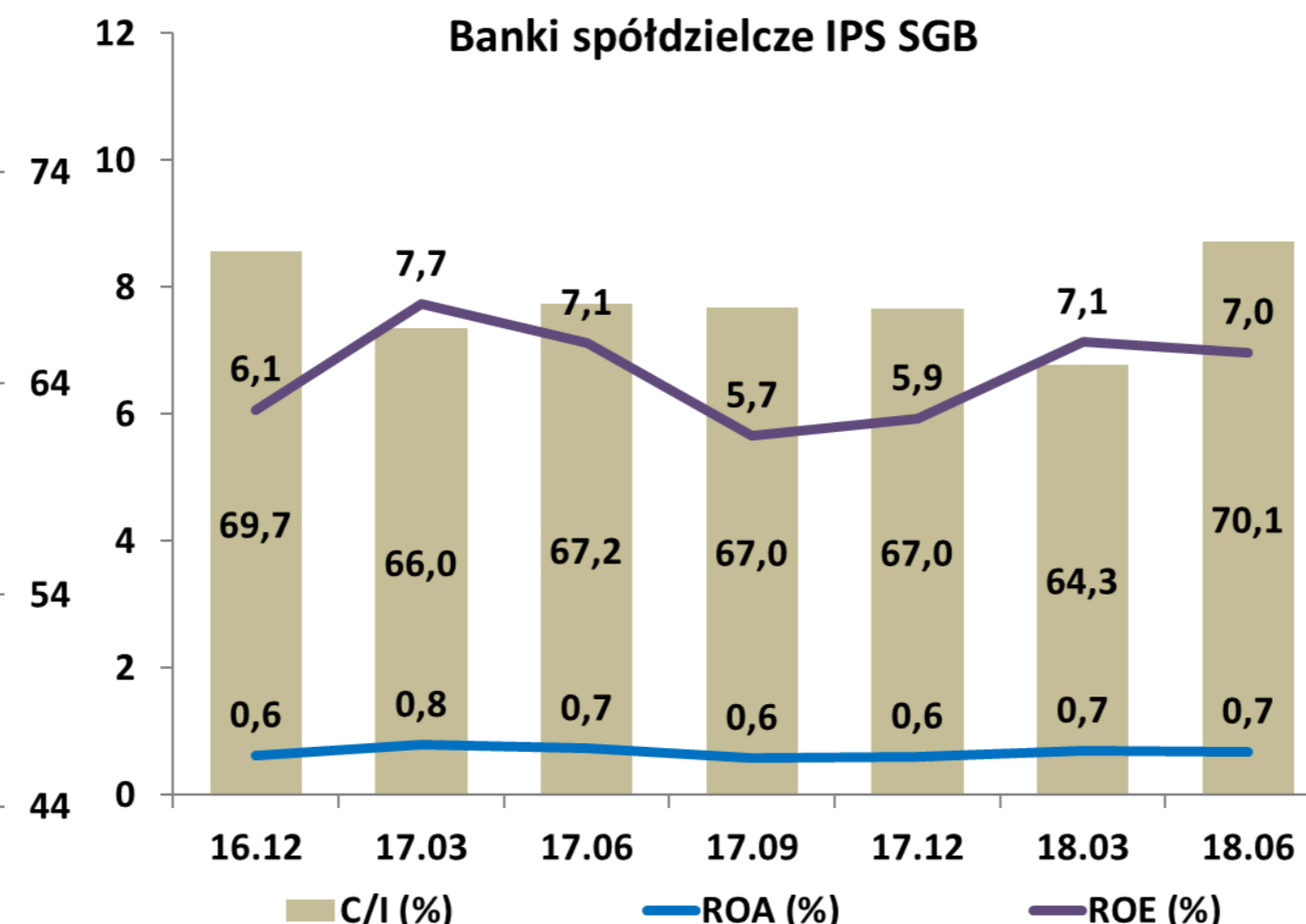
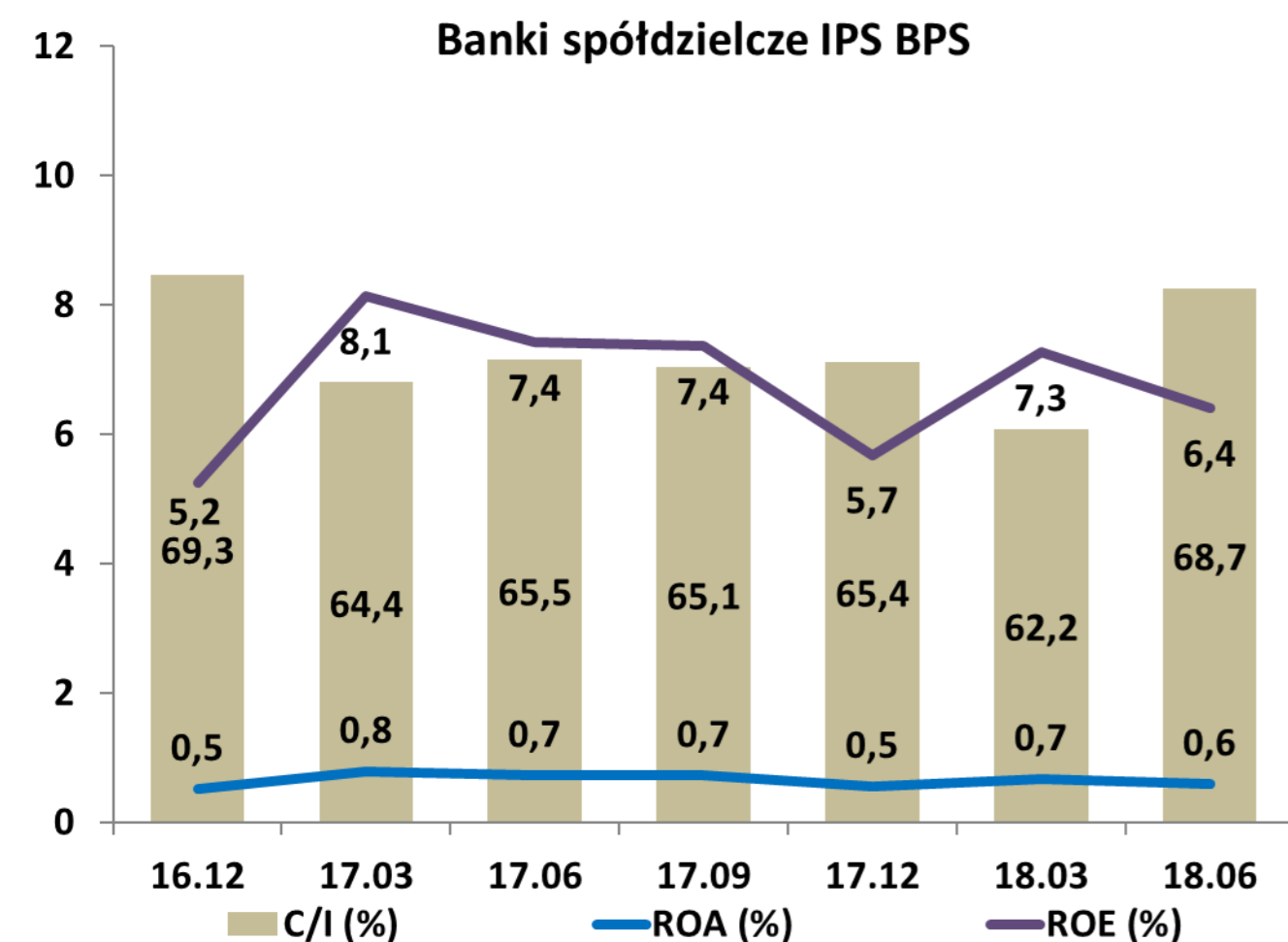
■ Przedsiębiorstwa ■ Przedsiębiorcy ind. ■ Osoby pryw. ■ Rolnicy ■ Samorzady ■ Ogółem

■ Przedsiębiorstwa ■ Przedsiębiorcy ind. ■ Osoby pryw. ■ Rolnicy ■ Samorzady ■ Ogółem

Należności od sektora niefinansowego i samorządowego – poziom wyrezzerwowania należności zagrożonych (%)

Efektywność

Departament Bankowości Spółdzielczej

tel. +48 22 262 48 11 fax +48 22 262 48 18 dbs@knf.gov.pl

Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa

www.knf.gov.pl